

Siyasal Vakfı Bülteni

Yıl: 20, Sayı: 35, Nisan 2012

Sahibi
Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Dr. Fahri SOLAK

...

Genel Koordinatör
Seyit Ahmet İŞKİN

...

Katkıda Bulunanlar
Nurullah ÖZTÜRK
Sebahattin KAPLAN
Sezai KAYA
Tayfun KAYA
Ömer KURU
Bünyamin KORKMAZ
Erdal ŞERİFOĞLU
Ö. Sefa TÜRKÖĞLU

...

Teknik Hazırlık
Star Medya Yayıncılık A.Ş.
Tel: 0212 478 52 00

...

Grafik-Tasarım
Selahattin GÖKSU
Tel: 0212 212 24 26

...

Adres
Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mah. Darülelhan Sok.
No: 8 Vezneciler / İSTANBUL
Tel: (0 212) 511 32 20-21
Faks: (0 212) 513 88 38
(0 212) 521 25 77

...

Ankara
Mustafa Ak
Meşrutiyet Cad. 9/7 Kızılay/Ankara
Tel: (0 312) 425 36 34

...

e-mail
siyasal@siyasalvakfi.org

...

web
www.siyasalvakfi.org

...

Siyasal Vakfı Bülteni ücretsizdir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayımlanan yazıların
sorumluluğu yazarlarına aittir.

Saygıdeğer Mensuplarımız,

Bültenimizin 35. sayısında sizlere birlikte olmanın mutluluğu
içindeyiz.

Vakfımızın Ocak – Nisan ayları arası faaliyetlerinin anlatıl-
dığı Vakıftan Haberler bölümünde; atölye çalışmaları kap-
samındaki **Tarih, Toplum, Siyaset Seminerleri, Kamuda ve**
Özel Sektörde Kariyer Seminerleri, Ekonomi Okumaları
Atölyesi, Kitap Okuma Atölyesi, Edebiyat ve Şiir Semineri,
Münazara Eğitim Seminerleri, Strateji Atölyesi Çalışmaları,
Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi, Ankara Öğrenci Gezisi ile
Kocaeli ve Sakarya bölgesindeki mensuplarımızın faaliyetle-
rine ilişkin detayları bulabileceksiniz.

Camiamızdan bölümünde Fakültemiz 1988 yılı mezunu
HSYK Üyesi Sayın **Halil KOÇ**'u konuk ettik. Sayın **Nurullah**
ÖZTÜRK'ün gerçekleştirdiği bu röportajı ilgiyle okuyacağı-
nızı düşünüyoruz.

Ekonomi/Dış Politika bölümünde **Dr. Yavuz CANKARA,**
"Ortadoğu'da Bahar Havası mı, Fırtına mı?" başlıklı yazı-
sıyla 2010 yılının Aralık ayında Tunus'ta bir gencin kendini
yakmasıyla başlayan ve diğer Arap ülkelerine yayılan süreci
değerlendirdi.

Araştırma Notları bölümünde *"Stratejik Yönetim ve Karşıla-
şılan Sıkıntılar"* başlıklı yazısıyla **Ruşen BAKIR;** *"Suriye Hak-
kında"* başlığını taşıyan yazısıyla **Dr. Sevda İSTİF;** *"Anaya-
sa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı"* başlığını taşıyan
yazısıyla **Orhan Veli ALICI;** *"Çok-Kültürlülük, Hoşgörü ve*
Osmanlı Modeli" başlıklı yazısıyla **Dr. Seyfi SAY** yer aldılar.

Yöneticinin Köşesi bölümünde **Dr. Mahmut DEMİRKAN**
"Günlük Toplantıların Etkinliği Nasıl Sağlanır?"; **Dr. Resul**
KURT ise *"İş Kazası Kaderimiz Olmasın"* başlığını taşıyan ya-
zılarıyla bizlerle birlikte olmaya devam ediyorlar.

Mensuplarımızın yayımlanan kitaplarının tanıtımlarının ya-
pıldığı Kitap Tanıtımı bölümünde; *"Elektronik Bankacılık*
Hizmetleri ve Denetimi", "Bankacılar, Dış Ticaret Firmaları
ve Akademisyenler İçin Uluslararası Ticaret, Yatırım ve Mâli
*Enstrüman Sahtekârlıkları", "İbn Haldun'un Düşünce Siste-
mi ve Uluslararası İlişkiler Kuramı", "Yöneticiler İçin Tadım-
lık Yazılar"* adlı dört ayrı kitabın tanıtımını bulacaksınız.

Bültenimizin yeni sayısında görüşmek temennisiyle esenlik-
ler dileriz.

Seyit Ahmet İŞKİN
Başkan Yardımcısı

Atölye Çalışmaları

2012 Bahar Dönemi

I. Tarih Toplum Siyaset Seminerleri

Prof. Dr. İsmail COŞKUN

(İ.Ü. Sosyoloji Bölüm Başkanı)

Her hafta Cumartesi saat 12.30-13.45 arasında gerçekleşen Tarih Toplum Siyaset seminerleri kapsamında İsmail Coşkun genellikle Cumhuriyet dönemi yazılan kitapları okutarak ve bu kitapların analizini öğrencilerle beraber inceleyerek dönemin siyasi yapısı üzerine çıkarımlar yapmaktadır.

Bu kapsamda bahar dönemi 4 haftalık programda işlenen konular şu şekildedir;

Dönemin ilk dersinde Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminin siyaseti ve tarihi, siyasi ve toplumsal yapısı hakkında hatırlatmalar yapıldı. Dersin teması, tarihsel olayların paralellığı üzerinde oldu. Sosyolojik yapının tarihsel süreçteki değişimleri ve evrensel sosyolojik durumlara örnekler verildi.

İkinci hafta, Kemal Tahir ve Düşünce Hayatı üzerinde durulmuştur.

”Kemal Tahir ve Sol Görüş”

“Kemal Tahir ve Fikir Hayatı”

Gibi ana hatlarıyla iki temaya ve Kemal Tahir’in özel hayatıyla ilgili birkaç ayrıntıyla birlikte değinilmiştir. Aile hayatı, neden bu görüşü benimsedi, sonra neden bu görüşten uzaklaştı? 12 yıllık hapis hayatının Kemal Tahir üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri, yazarlık hayatının başlangıcı ve kendisine ait bazı eser isimleri hakkında konuşuldu. Önceki derslerimizdeki bazı bilgileri pekiştirerek örnekler verildi. Bu bilgilerin ışığında yorumlanarak Kemal Tahir ve yaşadığı dönemde bağlantılı olduğu isimlere de değinildi. Bir sonraki derse ise Kemal Tahir’in Esir Şehir Üçlemesi’nden “Esir Şehrin İnsanları” adlı kitap üzerinde durulması ve öğrencilerle birlikte bu kitabın bir bakıma sosyo-analizi yapılması kararlaştırılmıştır.

Sonraki derste birkaç cümleyle “Liderler Siyaseti” kavramı üzerinde durulmuştur, bu konuya paralel olarak. Türk toplumunun iç dayanışması ve bunun tarihi süreçteki örnekleri verilerek pekiştirilmiştir. Kemal Tahir’in “Esir Şehrin İnsanları” adlı kitabının konumuzla alakalı analizi yapıldı.(Fuat Bey’in

varoluş çatışması, Nedime Hanım tiplemesi, Fuat Bey) romana paralel olarak Halide Edip Adivar ve güçlü kişiliği üzerinde duruldu. Nedime Hanım tiplemesi ve benzer yönleri, Sultanahmet Mitingi ve Halide Edip’in eserleri üzerinde durulmuştur. Kitaptaki İstanbul’un kuşatılmasına örnek olarak tarihteki toplumların dağılma süreci, dramlardan örnekler verilerek ders pekiştirilmiştir.

Kalan vaktimizde de Türk modernleşmesinin eksik yönleri üzerinde durulmuştur. (Milli benliğimizi hiçe sayması gibi) Önümüzdeki derse de Esir Şehir üçlemesinin devamı olan “Esir Şehrin Mahpusu” adlı kitabın okunarak incelenmesi kararlaştırılmıştır.

Dördüncü hafta Osmanlı Devleti’nin 19. yüzyıl sonları, 20. yüzyıl başlarında siyaset, kamu ve sosyal hayata etkilerine değinildi. Kitap karakterlerinden yola çıkılarak İstanbul’daki üst tabaka ile halk kesimin mukayesesi yapıldı. Bunlara paralel olarak 19. yüzyıl sonunda gerçekleşen olayların 20. yüzyıla etkilerinden bahsedildi. Bu konuya örnek olarak Kerkük- Musul bölgelerindeki arazilerin özelleştirmesinin işgal üzerindeki etkilerine değinildi. Kitaplardaki Kamil Bey’den yola çıkarak yurtdışı eğitiminin önemine değinildi.

Modern Psikoloji verilerinin okunulan kitaplardaki kullanımına değinildi. İnsan psikolojisi ve işgal dönemi kurulan derneklerin seçimi arasındaki paralellige değinildi. Fatma Hanım-Nermin Hanım-Nedime Hanım karakterlerinin karşılaştırması yapıldı. En son olarak ise dönemi, dönemin şartlarına göre eleştirmenin önemi ve bugünün gerçekleriyle geçmiş değerdendirmin yanlılığı üzerine duruldu. Süre yetersizliğinden ötürü Esir Şehrin İnsanları ve Esir Şehrin Mahpusu adlı kitapların haftaya öğrencilerce yorumlanmasına karar verildi.

II. Kamuda Kariyer Semineri

Ramazan PEKTAŞ

(2006 Mezunu, Konya Çeltik Kaymakamı)

Siyasal Vakfı Atölye Çalışmaları Kamuda Kariyer atölyesi kapsamında 10 Mart 2012'de Vakfımıza konuk olan Ramazan Pektaş katılımcıların başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere kamuda kariyer ve kaymakamlıkla ilgili merak ettikleri noktalara açıklık getirdi.

Konya Çeltik Kaymakamlığına yeni atanan Ramazan Pektaş konuşmasına kendisinden, mezun olduğu dönemden, Siyasal Bilgiler Fakültesinin hocalarından bahsederek başladı. Konuşmasının bu ilk bölümünde özellikle derslere verilmesi gereken önemden bahsetti, tüm derslerin önemli olduğunu öğrencilik döneminde ne işe yarayacağını bilmediği derslerin hayatın bir safhasında mutlaka karşısına çıktığını ve önemini o zaman daha iyi anladığını dile getirdi.

Fakültemizin yeni mezunlarından olması hasebiyle somut bir örnek olarak ikinci bölümde KPSS ile başlayıp, kaymakam olarak atanmasına kadar ki süreci ayrıntılarıyla paylaştı. KPSS ve kaymakamlık sınavının yazılı aşaması hakkında bilgi verip daha sonra sözlü sınav hakkında merak edilen sorulara cevap verdi. Mesleğinin ilgi çekici olmasından dolayı program yoğun bir katılım ile gerçekleştirildi.

III. Özel Sektörde Kariyer Seminerleri

Osman KAYA

(2006 Mezunu, Avea Finans-Hazine Line Manager)

Vakfımızın atölye çalışmaları kapsamında yer alan Osman Kaya'nın sektörde kariyer programı yoğun bir ilgi gördü.

Konuşmasının ilk bölümünde Avea ile alakalı merak edilen sorulara cevap verdi. Avea'nın sektörün hızla büyüyen bir firması olduğunu dile getiren Osman Kaya kurumsallaşma ve markalaşma adına kendisinin ve kurumdaki diğer arkadaşlarının

yoğun çalışma temposu hakkında bilgi verdi. Yine bununla ilgili olarak kendisinin kuruma giriş sürecine değindi ve özel sektörün bu anlamda çok zorlu koşullara sahip olduğundan bahsetti.

Özel sektör iş olanakları konusunda geniş bir ağa sahiptir, ancak bu iş olanakları kendini bu noktada iyi yetiştirmiş insanlara ihtiyaç duyar. İyi yetişmiş insanlardan kasıt, birini çok iyi konuşmak kaydıyla en az iki yabancı dil bilinmesi, bireylerle sosyal iletişimin güçlü olması, soruna odaklanabilme vasfı, analitik düşünme zekası vb. şeylerdir. Osman Kaya bahsettiği bu koşulların ise aslında çok kolay kazanılabilecek özellikler olduğunu ancak çaba ve emek istediğini belirtti.

Konuşmasının sonuna doğru katılımcılardan gelen soruları cevaplayarak özellikle kamu sektörü ve özel sektör arasında ikilemde kalmış kişilerin bu noktada kendilerini iyi çözümlenmeleri gerektiğini çünkü hayatta en önemli şeyin fertlerin yaptıkları işten zevk almaları olduğunu söyledi.

Bünyamin KORKMAZ

(2006 Mezunu, Zeytinburnu Belediyesi Özel Kalem Müdürü)

17 Mart Cumartesi günü Zeytinburnu Belediyesi Özel Kalem Müdürü aynı zamanda vakfımızın Yönetim Kurulu Üyesi olan Bünyamin Korkmaz ile gelecek vizyonumuzun nasıl olması gerektiği ile ilgili seminer gerçekleştirildi. Bünyamin Korkmaz

okul dönemi yaşadığı anıları ve mezun olduktan sonra kısa bir süre ticaretle uğraştığını ve ticaretin ne denli zor ama zevkli bir iş olduğu ile ilgili konuları dile getirdi. Kısaca yerel yönetimler ve kamu sektörü üzerine deneyimlerini öğrencilerle paylaştı.

Fatih BOLCAN

(1998 Mezunu, A-Z Reklam Y. Kurulu Başkanı)

Fatih Bolcan atölye çalışmalarımız kapsamında Vakfımıza gelerek özel sektör deneyimleri ile alakalı fakülte öğrencilerinin sorularını cevapladı. Özel sektörde deneyim sahibi olan ve kurmuş olduğu reklamcılık ağırlıklı olan şirketi üzerinden konuşmasına başladı, öncelikle okul hayatı ile ilgili yaşadıklarını paylaştı. Okulda unutamadığı anılarını, mezun olacağı yıl yaşadığı yoğun dönemi detaylı olarak anlatan Fatih Bolcan konuşmasının geri kalanını sorular üzerinden anlatarak sıcak ve samimi bir ortamın oluşmasını sağladı.

Kendisine sorulan sorular daha çok ticari işletmeler üzerinde yoğunlaştı. Fatih Bolcan yöneltilen sorular kapsamında ilk ticari tecrübesini okul hayatında yaşadığını, bu tecrübesinin de birkaç arkadaşı ile kurduğu reklamcılık ve danışmanlık firmasında oluştuğunu belirtti. Daha sonraki hayatını da özel sektör ağırlıklı bir kariyer üzerine kurduğunu belirten konuşmacımız sürecin zorlu da olsa zevkli olduğundan bahsetti.

Günümüzde ticari hayatta var olan ve gelecekte de varlığını koruyacağını düşündüğü sektörler arasında hayvancılık, tarım ve e-ticareti gördüğünü dile getiren Fatih Bey, bu sektörlerin sağlam bir stratejik plan ve program çerçevesinde çok güzel noktalara taşınabileceğini belirtti.

IV. Ekonomi Okumaları Atölyesi

Ünsal SÖZBİR

(1987 Mezunu, İşadamı)

BDDK'da çalışma hayatına başlayıp Bank Asya Kurucu Genel Müdür Yardımcısı olarak özel sektöre geçtikten sonra Eksim Yatırım Bank CEO'luğu yapan Ünsal Sözbir şu anda kendi ortağı olduğu Kutluşah & VolinTR danışmanlık şirketin, özel sektör ve kamu sektöründeki deneyimlerini kullanarak iş yaşamına devam etmektedir.

24 Mart Cumartesi günü başlayan ve her hafta devam edecek olan Ekonomi Atölyesi kapsamında piyasa deneyimlerini ve ekonomiye dair öğrenilmesi gereken kavramları öğrencilerle paylaşacak.

İlk hafta genel bir girizgah şeklinde geçen programda ekonomi ve finans ağırlıklı bilgiler çerçevesinde Merkez Bankasının işlevi, bankacılık türleri, ABD Küresel Finans krizi ve mortgage kredilerinin işlevi hakkında katılımcı öğrenciler ve mezunlara bilgiler verdi. Genel olarak reel sektör ile finans sektörü arasındaki uçuruma dikkat çekerek Ünsal Sözbir Türkiye'nin içinde bulunduğu konjonktür ve finans sistemi hakkında analizlerde bulundu.

İkinci hafta, haftanın gündemine dayanarak üç konu üzerinde durdu. İlk olarak Katılım Bankacılığının finans kesimindeki yeri ve GİS (gelire endeksli senetler) hakkında bilgiler verdi. Diğer bir konu ise 2008'deki küresel krizle beraber otoritesi ciddi şekilde sarsılan kredi derecelendirme kuruluşların

yapıları, kredi notlarının ne anlama geldiği ve bu notların ülkelere ve yatırımcılar için ne ifade ettiği üzerinde durdu. Son olarak Merkez Bankasının yeni politikası olarak geçen dönemlerde uygulamaya başladığı faiz koridoru hakkında bilgiler vererek Merkez Bankasının piyasadaki işlevi üzerine değindi. Ayrıca katılımcı öğrencilere Dr. Mahmut Demirhan Hocanın “Yöneticiler İçin Tadımlik Yazılar” kitabını hediye etti.

V. Kitap Okuma Atölyesi

Moderatör: *Merve Sevinç SAKAR*

Siyasal Vakfı 2012 Bahar Dönemi Seminer Programı kapsamındaki formatını yenileyerek yoluna devam ettiğimiz “Kitap Okuma Grubu” faaliyetlerine bir yenisini ekledi.

Daha önceki dönemlerde, belirlenen bir kitabın okunduğu ve bu kitap üzerinden tahlil ve tartışmaların yürütüldüğü atölyede artık daha farklı bir yaklaşımı benimseyerek, konuyu belirliyor ve o konuda okunabilecek kaynaklar hakkında bir örneklem sunmak dışında bu alana müdahale etmiyoruz. Bu yöntemle birlikte tartışma alanımız ve örneklerimiz de daha geniş bir alana yayılabiliyor. Bu yöntemi ilk olarak denediğimiz kahvaltılı toplantımızda, 17.03.2012 Cumartesi günü İstanbul’un en eski Rum gazetesi Apoyevmatini’ nin Genel Yayın

Yönetmeni Mihail Vasiliadis Beyefendiyi Vakfımızda ağırladık. Gerçek bir İstanbullu ile yaptığımız bu kahvaltı ve sohbet - o kadar İstanbullu ki Çengelköy’ de ki çınar ağaçlarını diken Mihail Beyin büyük dedesi imiş ve orada harman yapıldığı günleri hatırlıyor kendisi- hepimiz için faydalı oldu. Genel başlık olarak İstanbul’daki azınlıkları seçmiştik ancak Mihail Bey ile konuşmamızda daha çok nefret söylemi üzerine yoğunlaştık. Mihail Bey’in Varlık vergisi ve 6-7 Eylül olaylarına getirdiği açıklamalar, kendi anıları ve İstanbul’da sayıları giderek azalan azınlıkların tercihleri üzerinden yapılan tartışmalar ile Siyasal öğrencileri olarak bir şehri, ülkeyi ve geleceğimizi paylaştığımız ama çoğu zaman tanımadığımız bir dünyanın kapısını da aralamış olduk.

VI. Edebiyat ve Şiir Semineri

Bestami YAZGAN

Şair

31 Mart Cumartesi günü Vakfımızda ağırladığımız Şair Bestami Yazgan şiirlerini öğrencilerle paylaştı. Özellikle Yunus Emre’nin şiire ve insana bakış açısı üzerinden günümüz şiir ve edebiyat alanına çıkarımlarda bulundu. Yunus Emre dışında Koroğlu ve Karacaoğlu’nun hikâyelerini anlatarak şiir yapısı üzerinden örnekler verdi. Bazı öğrenci arkadaşlarımızın da şiir okuduğu programda şair ve şiirin önemli olduğu dile getirilerek öğrencilerin şiir ezberlemesi gerektiğine vurgu yaptı.

Şairimizden bir şiir;

Sevgiyle Besleyip Büyüttüm Aşkı

Kökleri kalbimde gülfidan gibi,
Can içinde bir tomurcuk can gibi,
Kafeste çırpınan heyecan gibi,
Engin denizlerde avuttum aşkı,
Sevgiyle besleyip büyüttüm aşkı.

En körpe duygular saklı adında,
Yalın yürek nöbet tuttum ardında.
Sevda semâsında, gönül yurdunda
Yanık türkülerle uyuttum aşkı,
Sevgiyle besleyip büyüttüm aşkı.

Yaralarım çiçek açtığı zaman,
İçime ateşler düşüyor, aman!
Dur, desem de gönül dinlemez ferman,
Sanmayın bir tek gün unuttum aşkı,
Sevgiyle besleyip büyüttüm aşkı.

Uzun gecelerde kaç hesap verdim,
Yorgun yüreğimi gözcü gönderdim.
Dağların üstüne kol kanat gerdim,
Her zaman canımla bir tuttum aşkı,
Sevgiyle besleyip büyüttüm aşkı.

VII. Münazara Eğitimi Seminerleri

Ediz KENTKURAN

(İstanbul Üniversitesi Münazara Topluluğu Başkanı)

Türkiye'nin en köklü üniversitesi özelliğini taşıyan İstanbul Üniversitesinin, geleceğin liderlerinin yetiştiği Siyasal Fakültesi, bu özelliği ile Enderun gelenliğini yaşatmaya devam ediyor. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezun ve mensuplarının kurduğu Siyasal Vakfı ise bu ekolden yetişen gençlerle düzenlediği çeşitli eğitim ve organizasyonlar ile geleceğe emin adımlarla yürüyen bir neslin yetişmesine ön ayak olmaktadır. İşte bu projelerden biri de dünya standartlarında tartışma kültürünün öğretildiği Münazara Eğitimleri. İstanbul Üniversitesi öğrencileri tarafından kurulan İstanbul Üniversitesi Münazara Topluluğunun katkıları ile düzenlenen bu eğitimler, Siyasal, Hukuk ve İktisat Fakültelerinin en gözde öğrencileri ile sürdürülmektedir.

Her hafta Siyasal Vakfında düzenlenen bu eğitimler tüm üniversite öğrencilerine açık bir şekilde gerçekleştiriliyor. Gençlere etkili tartışma ve çok yönlü düşünebilme gibi önemli yeteneklerin kazandırılmasını hedefleyen münazara çalışmalarının ardından yine Vakıf çatısında Türkiye'nin çeşitli üniver-

sitelerinden gelecek münazara takımları ile 5-6-7 Mayıs 2012 tarihinde bir münazara turnuvası düzenlenecek.

Misyonunda, geleceğe çok yönlü düşünebilen, tartışma kültürünü özümsemiş, çağdaş ve entellektüel birikimi yüksek liderler yetiştirmek gibi büyük hedefleri olan İstanbul Üniversitesi Münazara Topuluğu yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Başkanı Ediz Kentkuran'ın nezaretinde gerçekleştirilen münazara eğitim ve organizasyonları ile geleceğin liderleri bu eğitimlerle çok yönlü yetiştirilmeye çalışılıyor. Münazara çalışmaları arasında münazara eğitimi ve maçları, etkin dinleme ve çürütme eğitimi, genel kültür çalışmaları, beyin fırtınaları, düşünce kulüpleri ve okuma grupları gibi aktiviteler de yer almaktadır. Bu çalışmalar ile önemli konulara hakim, donanımlı ve kendini iyi ifade edebilen genç liderler yetiştirme gayesindeyiz.

VIII. Strateji Atölyesi Kurulması Çalışmaları

Kuruluş Amacı

Siyasal Vakfı, toplumsal sorumluluk bilinciyle, içinde bulunduğu ülkenin kurum ve kuruluşlarının sorunlarına çözümler geliştirmek, etkin ve fark oluşturan uygulamalar önermek için yeni bir çalışma atölyesi kuruyor. Kurulacak olan Strateji Atölyesi ile kamu kurumları ve özel sektör ile çözüm ortaklığı çalışmaları yapılacak, kurumların hep daha iyiye olan yolculuklarında, yönetsel etkinliklerinin artırılmasına çalışılacak.

Siyasal Vakfı, Türkiye'nin Dünya ile rekabet edebilir seviyelerde kurumlar oluşturulmasına katkıda bulunmak vizyonundadır. Bu çerçevede Siyasal Vakfı, Strateji Atölyesi ile kamu kurumları ve özel sektör Kuruluşlarının iş hayatı sırasında karşılaştıkları problemlerin çözümlerinde, ulaşmak istedikleri hedefleri elde etmelerinde, kurum içi - kurum dışı yönetim sorunlarına karar verme konusundaki başarılarının artırılmasında, personellere verilecek mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerinde, uzmanları ile birlikte somut, gerçekçi, uygulanabilir öneriler

getirmeyi hedefliyor.

Strateji Atölyesi temel olarak, yönetim ve eğitim ihtiyaçları olan, kamu kurumları ve özel kuruluşlar ile Siyasal Vakfı mensupları arasındaki bağlantıları koordine ederek, üyelerinin bilgi ve birikimlerinden faydalanarak, ek gelir - farklı konularda deneyim imkanları - yeni tanışma fırsatları sağlayacak bir sistematik içerisinde çalışmalarına devam etmeyi planlamaktadır.

Çalışma Konuları

Strateji Atölyesi temelde uzman havuzumuzda yer alan tüm uzmanlarımız ile birlikte, kurumlara verebileceğimiz hizmetlerin çerçevesini kurumlardan gelen talepler, zamanın getirdiği yeniliklere göre sürekli güncelleyecek ve geliştirmeye çalışacaktır. İlk adımda, kurumların "5 temel sorun alanları"nda çözüm, iyileştirme, yenilik ve eğitim hizmetleri verilmesi amaçlıyoruz.

1- Yönetim Danışmanlığı (Kurumsal Check-Up, Stratejik Planlama, Süreç Yönetimi, İç Kontrol-Denetim Sistemleri, Kalite Kontrol Sistemleri, Yönetici Koçluğu, Marka ve Kurumsallaşma),

2- Personel Yönetimi (Norm Kadro, SGK Denetim Hazırlık, Bireysel - Kurumsal Performans Yönetimi, İş Yükü-Maliyet Dağılımı, Eğitim Planlama, Öneri Sistemleri, Kariyer Planlama, Aidiyet),

3- Finansal Danışmanlık (Yeni İş Alanları, yatırım Fizibilite, İş Planı, Bütçe Planlama, Mali Denetim Hazırlık, Yeni Türk Ticaret Kanunu Hazırlık, Vergi İşlemleri)

4- İletişim- Gelişim Danışmanlıkları (Kurumiçi İletişim, Bireysel ve Kurumsal İmaj-Algı-Beklenti Yönetimi, İletişim Planlama, Sosyal Medya Yönetimi)

5- Eğitim Hizmetleri (Proje Döngüsü Yönetimi, İletişim, Kişisel Gelişim, Sektörel Eğitimler, Mesleki Eğitimler)

Katılımcı Profili

Siyasal Vakfı olarak üyelerimizin tamamının, konu ile ilgili bilgi-tecrübe seviyesine göre projelerimiz içerisinde yer almasını amaçlıyoruz. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi ile yeni mezun olmuş iş hayatında çalışan bir üyemiz, yıllarca büyük tecrübeler ile iş hayatında yer almış vakıf mensubu üyelerimiz, Matris çalışma grupları ile, farklı konularda farklı projelerde farklı roller alabilecek -ek bir gelir elde ederken- yeni deneyimler edinerek, yetkinliklerini de arttırabilecek. Bu sistem ile aynı zamanda kurumlar arası tecrübe aktarımı-paylaşımı sağlayarak, hep aynı kurumda çalışan kişilerin farklı bakış açıları kazanması ve tanınmasına fırsat sağlayacaktır.

Konu başlıklarımız ile ilgili proje çalışmalarımızda, 3 kişilik proje ekipleri kurulacak. Kurulacak proje ekiplerinde pozisyonlar ve görev tanımları şu şekildedir.

1- Proje Yöneticisi: Projenin sorumlusu olarak ekip içerisindeki koordinasyonu sağlayarak, projenin iş takvimi içerisinde, istenilen çıktılarını elde edilerek, müşteri beklentilerine uygun olarak projenin teslim edilmesinin sağlanması.

2- Veri Analisti (Uzman): Elde edilen, toplanan veriler ışığında raporun hazırlanması, kurgusunun oluşturulması, giriş-gelişme-sonuç mantığının oturtulması, gerekli grafiklerin hazırlanması, sonuç bölümünde tüm projenin ışığında çıktının müşteri beklentisine uygun anlatılması. Konunun gereksinimine göre, sahada ve literatürde verilerin toplanması, çözümlenmesi, bilgiye dönüştürülmesi.

3- Proje Asistanı: Proje için gerekli taramaların, okumaların, özetlenmelerin yapılması. Çıktıların, rapor, rapor özeti ve çeşitli formatlarda sunum haline dönüştürülmesi, kolay anlaşılır, rahat okunur, görselliğinin ve tasarımının uyumlu olmasının sağlanması.

İletişim

Sizde böylesi projeler içinde yer almak, bilgi-kültür ve birikiminizi paylaşarak hayatınızda yeni fırsat alanları oluşturmak, ek çalışma olanaklarından yararlanmak isterseniz, stratejiatolyesi@gmail.com veya <http://facebook.com/stratejiatolyesi> kanallarından bizimle iletişime geçebilirsiniz.

IX. Proje Döngüsü Yönetimi (PCM) Eğitimi Gerçekleştirildi

Günümüz dünyasında hızla önem kazanan ve etkisini özel/kamu tüm sektörler üzerinde gösteren, Proje Döngüsü Yönetimi eğitimi Siyasal Vakfı Genel Merkezinde gerçekleştirildi. Farklı sektörlerde çalışan katılımcıların ve öğrencilerin bir arada eğlenceli bir ortamda bulunduğu eğitim yoğun ilgi gördü.

7 Nisan Cumartesi günü, tüm gün süren eğitim, Project Management Institute , tarafından **“Global Registered Education Provider”** olarak akredite edilmiş olan WYG Türkiye (DeLeeuw) firmasınınca hayata geçirildi.

Temelde **“karar verme süreçlerinin ilk ‘fikir’ aşamasından, değerlendirme aşamasına kadar yönetilmesini hedeflemek”** anlamına gelebilecek olan PCM (Project Cycle Management)

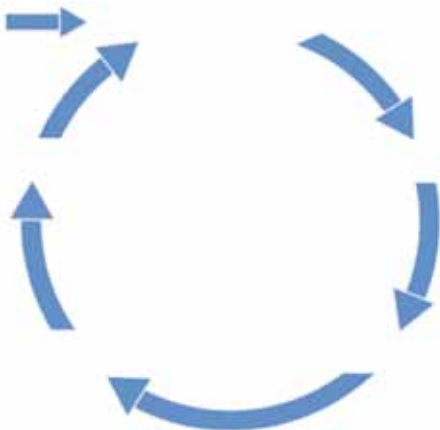
Tanımlama, İhtiyaç Analizi ve Kapasite Analizi, Tasarım, Uygulama, Değerlendirme bölümlerini içermekte. Bununla birlikte, Siyasal Vakfında gerçekleştirilen eğitimde, uluslararası PCM yaklaşımı hakkında en son bilgiler ve PCM metotlarını uygulamada karşılaşılan sorunlar ile ilgili gerçek hayattan, somut örneklerde yer aldı.

PCM; Avrupa Birliği Hibe Programlarında, resmi olarak kaynak gösterilen ve projelerin yazılmasının istendiği uluslararası proje dili olma özelliği taşıyor. Aynı zamanda tüm organizasyonlarda, gerçekleştirilmesi planlanan tüm projelerde kullanılabilir,

bir projeyi tüm yönleriyle yönetmenin detaylarının anlatıldığı bir program dili olarak öne çıkıyor.

Yakın zamanda benzer konular olan Proje Yönetimi Eğitimi (PMI) verilmesi, ayrıca, **“proje yazma”** ve **“proje yönetme”** ekipleri kurularak uygulamalı, gerçek hayatın içinden, çalışmalar yapılması planlanıyor.

Öte yandan, Siyasal Vakfı Genel Merkezinde gerçekleştirilen eğitimin katılımcılarına, Uluslararası geçerliliği olan PCM Eğitimi Katılım Sertifikası takdim edilecek.

X. Ankara Öğrenci Gezisi Yapıldı

Siyasal Vakfı Ankara Öğrenci Gezisi 45 kişilik bir grup ile 20 Mart 2012'de gerçekleştirildi. Ö. Sefa Türkoğlu'nun organizasyonu ile gerçekleşen gezinin ilk durağı, Hacıbayram-ı Veli Camii ve şu an Ulus Hacıbayram-ı Veli projesi kapsamında restorasyon çalışması süren Vakıf binamız oldu. Bir sonraki durakta ise Taceddin Dergâhı, Mehmet Akif Kültür Merkezi ve Muhsin Yazıcıoğlu'nun kabri ziyaret edildi. Ayrıca Hamamönü'nde Fakültemiz mezunu Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki'nin ev sahipliğinde güzel bir kahvaltı yapıldı.

Gezinin ikinci durağı ise Sayıştay Başkanlığı oldu. Burada Sayıştay Üyesi mezunumuz Zekeriya Tüysüz'ün karşıladığı grubumuza, Sayıştay Denetçisi Necati Küçükaydın tarafından, Sayıştay'ın görevleri, yetkileri ve denetlediği kurumlar ile ilgili ayrıntılı bir sunum yapıldı. Sayıştay Üyesi Zekeriya Tüysüz'e Siyasal Vakfı adına öğrenciler olarak ebru tablosu hediye edilmesini müteakip, diğer üyelerimiz eşliğinde denetçi odaları, yargı odaları ve genel kurul salonu gezildi.

Sayıştay Başkanlığı'nın hemen ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yol aldık ve vekil danışmanı Ayşe Usta tarafından karşılandık. Burada genel kurul salonunu gezme fırsatı bularak, TBMM tarihçesi, meclisin yapısı, oturum düzeni ve meclisin işleyişi hakkında bilgi aldık. Sonrasında ise mezunumuz İstanbul Milletvekili Nurettin Nebati ile samimi bir havada sohbet etme imkânı bulduk. Bu sırada Siyasal Vakfı adına öğrenciler olarak ebru tablosu hediye ettiğimiz vekilimiz, kafilemize Siyasallı olmanın olumlu yönlerini anlatırken kendi akademik kariyeri ve bu süreçteki tecrübelerinden bahsetti.

Vekilimiz son olarak sorularımızı cevaplandırarak anayasa ve toplumu ilgilendiren diğer konularda öğrencilerden gelecek taslak tekliflere ve önerilere açık olduğunu ve bunu bizlerden beklediğini belirtti.

TBMM ziyaretimizden sonra ise Anayasa Mahkemesi'ne gidildi. Anayasa Mahkemesi Rapor-törü Metin Efe tarafından karşılanan grubumuz Anayasa Mahkemesi'nin kuruluşu, yapısı ve işleyişi hakkında bilgi aldı. Ziyaret programı çerçevesinde grubumuz, Fakültemiz mezunu Anayasa Mahkemesi Üyesi Hicabi Dursun ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç ile samimi ve sıcak bir ortamda sohbet etme imkânı buldu. Hicabi Dursun grubumuza Siyasallı olmanın farklılıklarını anlatırken çok okumanın ve insanın kendisini geliştirmesinin önemi üzerinde durarak öğrencilerimizin sorularını yanıtladı. Hicabi Dursun ile yapılan görüşmenin hemen ardından ise öğrencilerle bir araya gelen Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç ile sıcak, neşeli ve hoş bir sohbet gerçekleştirildi. Öğrencilerimizden pozitif bir enerji aldığını söyleyen Başkan Kılıç, Anayasa Mahkemesi'nin geçmişini ve gelecekte neler planladıklarını anlattı. Ayrıca bireysel başvuru hakkı ve bunun gibi toplumu ilgilendiren önemli konularda bizden gelen soruları cevaplayarak öğrencilerden gelecek tekliflere açık olduklarını belirtti. Son olarak ise ziyaret programı çerçevesinde mezunumuz Anayasa Mahkemesi Üyesi Hicabi Dursun ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç'a Siyasal Vakfı adına ebru tablosu takdim edildi ve Anayasa Mahkemesi'nin yeni binası gezildi.

Gezinin son durağı ise Keçiören Belediyesi'ne ait Estergon Türk Kültür Merkezi oldu. Burada mezunumuz Ayhan Gürles tarafından karşılanan grubumuz geleneksel nevrüz kutlamalarına katıldı. Akşam yemeği ise çeşitli ülkelerin yöresel dans gösterileri eşliğinde yendi. Kafilemiz Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak ve orada bulunan üyelerimiz ile çay ikramı eşliğinde sohbet etme imkânı

buldu. Mustafa Ak ve üyelerimiz grubumuza tecrübelerini anlatarak önerilerde bulundu. Mustafa Ak belediyciliğin zor, fakat bir o kadar da zevkli ve güzel bir iş olduğunu söylerken de belediye başkanlığının siyasetin en zor alanı olduğu belirtti. Oluşan bu sohbet ortamında öğrencilerimizde Siyasallı olmak, Siyasal Vakfı ve gezimiz hakkındaki görüşlerini bildirdiler.

Yoğun ve verimli bir gezi programının ardından dönüş yoluna çıkan heyetimiz tatlı bir yorgunluk taşımasına rağmen dönüş yolunda da unutulmaz anlar yaşadı ve bu gezinin geleneksel olması gerektiği konusunda hem fikir oldu.

XI. Kocaeli Grubundan Veda Yemeği ve Sinema Organizasyonu

Kocaeli Grubumuz BankAsya İzmit Şubesi Müdürlüğünden aynı bankanın İstanbul Karaköy Şubesi Müdürlüğüne tayin olan mezunumuz Yılmaz Akay (1992) için veda yemeği düzenledi.

Seka Otelde gerçekleştirilen yemeğe Kocaeli Büyükşehir Müfettişi Mücahit Bıyıkoğlu, Kandıra Kaymakamı Hamza Erkal, Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal, Altınal Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Karadağ, Siyasal Vakfı Yönetim Kurulu üyesi ve Vakıfbank Adapazarı Şubesi Müdürü Ahmet Şahin, KBB Müfettiş Yardımcısı Şeref Erol, İZAYDAŞ Genel Müdür Yardımcısı Bayram Karakuş, KBB Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı Bayram Çolakoğlu ve Vergi Müfettişi Ömer Gezer katıldı. Yemek sonunda Akay'a Kocaeli Grubu hatırası olarak saat kulesi maketi hediye edildi.

Kocaeli Grubu Fetih 1453 Filmini İzledi

Kocaeli Grubu yeni bir etkinlikle bir araya geldi. Dönem Başkanlığını Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Müfettişi Mücahit Bıyıkoğlu'nun yürüttüğü grup hep birlikte son zamanların en gözde filmi olan Fetih 1453 filmi izledi. İzmit Cinepark Sineması'nda gerçekleştirilen etkinliğe Kocaeli Valisi Ercan Topaca, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Ersin Yazıcı, Genel Sekreter Yardımcıları Tahir Büyükkın ve Ercan Yazıcı, Kartepe Kaymakamı Mustafa Ünal, Kandıra Kaymakamı Hamza Erkal, Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal, Siyasal Vakfı Yönetim Kurulu üyesi ve Vakıfbank Adapazarı Şube Müdürü Ahmet Şahin, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanı Süleyman Büyüksahin, Müfettiş Yardımcısı Şeref Erol, İSU Müfettişi Ahmet Özden, İSU Genel Müdür Yardımcısı Nazır Esirci, İZAYDAŞ Genel Müdür Yardımcısı Bayram Karakuş, Altınal Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Karadağ, Kocaeli Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Murat Bolat, BankAsya İzmit Şubesi Müdürü Yılmaz Akay ve birçok üye eşleri ve çocukları ile birlikte katıldı. Grubun etkinliği Kocaeli'deki yerel medyada "Siyasalcılar Fetih 1453'de" ve benzeri başlıklarla geniş şekilde yer aldı.

XII. Kocaeli Grubu Şubat Ayı Toplantısı

Kocaeli grubu Sekapark Mevlevi Evinde bir araya geldi. Programa Fakültemiz mezunu Kocaeli Valisi **Ercan TOPACA** da katıldı. Grup Başkanı **Mücahit BIYIKOĞLU**'nun kısa açılış konuşmasından sonra Vali **Ercan TOPACA** Kocaeli'deki genel asayiş, yatırım ve eğitim durumları hakkında bilgi verdi.

Anayasa hazırlık çalışmalarının da konu edildiği toplantıda grubun gelecekte yapmayı planladığı etkinlikler de ele alındı. Toplantıya **Ersin YAZICI** (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri), Siyasal Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi **Ahmet ŞAHİN** (Vakıfbank Adapazarı Şube Müdürü), **Süleyman DAL** (Kocaeli Defterdarı), **Mustafa ÜNALDI** (Karteppe Kaymakamı), **Hamza ERKAL** (Kandıra Kaymakamı), **Ramazan PEKTAŞ** (Konya Çeltik Kaymakamı), **Tahir BÜYÜKAKIN** (KBB Genel Sekreter Yardımcısı), **Süleyman BÜYÜKŞAHİN** (KBB Teftiş Kurulu Başkanı), **Ahmet ÖZDEN** (İSU Müfettişi), **Bayram ÇOLAKOĞLU** (KBB Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı), **Nazır ESİRCİ** (İSU Genel Müdür Yardımcısı), **Ömer GEZER** (Vergi Müfettişi), **Süleyman KIZILKAYA** (Mali Müşavir), **Bayram KARAKUŞ** (İzaydaş Genel Müdür Yardımcısı), **Ahmet KARADAĞ** (Altınal Genel Müdür Yardımcısı), Yrd. Doç. Dr. **Murat BOLAT** (Kocaeli Üniversitesi Öğretim Üyesi), **Yılmaz AKAY** (BankAsya İzmit Şube Müdürü), **Ertuğrul YILMAZ** (Tübitak Satınalma Görevlisi), **İdris SAİM**, **İlkay YILMAZ** ve birçok konuk katıldı.

Kocaeli Grubundan Veda Yemeği ve Tebrik Ziyareti

Kocaeli Grubu bir süre önce Ordu İl Özel İdaresi Genel Sekreterliğine atanan Başisekele Kaymakamı **Selami AYDIN** için veda yemeği düzenledi.

Sekapark Otelde gerçekleştirilen yemeğe Grubun Dönem Başkanı **Mücahit BIYIKOĞLU**, **Ersin YAZICI** (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri), Siyasal Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi **Ahmet ŞAHİN** (Vakıfbank Adapazarı Şube Müdürü), **Ahmet KARADAĞ** (Altınal Genel Müdür Yar-

dımcısı), **Hamza ERKAL** (Kandıra Kaymakamı), **Bayram ÇOLAKOĞLU** (KBB Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı), **Nazır ESİRCİ** (İSU Genel Müdür Yardımcısı), **Ömer GEZER** (Vergi Müfettişi), **Bayram KARAKUŞ** (İzaydaş Genel Müdür Yardımcısı), **Yılmaz AKAY** (BankAsya İzmit Şube Müdürü), **İlkay YILMAZ** (Öğretmen) ve **Hamit AKBULUT** (Mali Müşavir) katıldı.

Program sonunda **Selami AYDIN**'a **Ahmet ŞAHİN** tarafından çekilmiş bir fotoğraf hediye edildi.

Kocaeli Grubu bir süre önce Kocaeli 1. İdare Mahkemesi Başkanlığına atanan **Ahmet Cüneyt YILMAZ**'a tebrik ziyaretinde bulundu. Ziyarete Grubun Dönem Başkanı **Mücahit BIYIKOĞLU** (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Müfettişi), **Mustafa ÜNALDI** (Karteppe Kaymakamı), **Süleyman DAL** (Kocaeli Defterdarı), **Nazır ESİRCİ** (İSU Genel Müdür Yardımcısı), **Bayram KARAKUŞ** (İzaydaş Genel Müdür Yardımcısı) ve **Yılmaz AKAY** (BankAsya İzmit Şube Müdürü) katıldı.

Sakarya Grubu Toplandı

19 Ocak 2012 tarihinde İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Sakarya Üniversitesi Misafirhanesinde bir araya geldi. Sakarya Üniversitesi Genel Sekreteri **Metin KÜÇÜK** Bey'in ev sahipliğinde gerçekleşen yemekli toplantıya Sakaryada yeni görev alan mezunlarda katıldı. Samimi bir ortamda yapılan sohbet sonrası hatıra fotoğrafları çekildi.

Yemekli toplantıya katılan mezunlar: **Ahmet ŞAHİN**, **Deniz BAŞIBÜYÜK**, **Erol ÇAM**, **Özgür PEHLİVAN**, **Fatih SAVAŞAN**, **Hamza AL**, **Hasan KABADAYI**, **M. Emin ALTUNDEMİR**, **Metin KÜÇÜK**, **Veysel ÇIPLAK**, **Volkan ÇELİK**, **Emrah UZUN**, **Gürhan ÇELİK**, **Mehmet BİLEN**.

Özel Sektör Kariyer Gezileri

Siyasal Vakfı Özel Sektör Kariyer Gezileri kapsamında yapılan Star Yayın Grubu ziyareti 20 kişilik bir öğrenci grubu ile 27 Nisan Cuma günü gerçekleştirildi. Gazete görevlileri tarafından sıcak bir şekilde karşılanan öğrencilerimiz ilk olarak yazar ve gazete editörlerinin bulunduğu bölümü gezerek editör ve gazete çalışanlarının çalışma ortamını inceleme fırsatı buldular. Hemen ardından TV bölümüne geçen heyetimiz o sırada çekim yapılan kanal

24 stüdyosunu ve kanal çalışanlarının çalışma ortamını gözlemleyerek, bir bilginin gelmesi, hazırlanması ve haber olarak yayınlanması süreci hakkında görevlilerden teknik bilgi aldılar. Ayrıca çekim sırasında stüdyoya girme fırsatı bulan öğrencilerimiz TV programlarının da arka planını görme imkânı buldu. Son olarak matbaa bölümüne geçen heyetimiz gazetenin basımı hakkında ayrıntılı bir bilgi alarak basım makinelerini ilgiyle inceledi. Matbaa bölümünün de gezilmesinin ardından çay ikram edilen öğrencilerimize Star Yayın Grubu tarafından içerisinde dünya klasikleri setinin de bulunduğu hediye paketleri verildi.

Gezimizin sona ermesiyle birlikte gezi hakkında görüşlerini bildiren öğrencilerimiz, verilen hediyeler içerisinde dünya klasikleri setinin bulunmasına özellikle memnun kaldıklarını belirttiler ve bu tarz özel sektör gezilerinin özellikle kariyerine özel sektörde başlamak isteyenler için çok faydalı olacağına ve bu anlamda bu tarz gezilerin devamlı hale getirilmesini istediler.

Öğrencilerimize yönelik bu türden faaliyetlerimiz başka kurumlarla devam edecek...

Halil KOÇ ile Röportaj

(1988 Mezunu, HSYK Üyesi)

Röportaj: **Nurullah ÖZTÜRK**

Halil Bey, sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

05.09.1966 Tarihinde Bulcuk (Ilgın-Konya)'da doğmuşum. İlk, orta ve lise öğrenimini Konya'da tamamladıktan sonra 1984 yılında başladığım İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümünden 1988 yılında mezun oldum. Evliyim ve iki çocuğum var. Halen Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İkinci Daire üyesi olarak görev yapıyorum.

Hakim olarak görev yapıyorsunuz. Ne zaman başladınız göreve, nerelerde çalıştınız?

1991 Yılında İdari Yargı hakim adayı olarak mesleğe başladım. Staj bitimini müteakip Hatay Vergi Mahkemesi Üyesi

ğine atandım. Daha sonra sırası ile Ankara Vergi Mahkemesi Üyesi, Ankara İdare Mahkemesi Üyesi, Danıştay Tetkik Hakimliği, Ankara Bölge İdare Mahkemesi Üyesi, Ankara 17. İdare Mahkemesi Başkanlığı, Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı görevlerinde bulundum. Bu arada Ankara Bölge İdare Mahkemesi Üyesi olarak görev yapmakta iken 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandum sonucunda gerçekleşen Anayasa değişikliği sonrasında 17.10.2010 tarihinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyesi için yapılan seçime katıldım ve İdari Yargı Kontenjanından HSYK Yedek Üyesi seçildim. Seçimden yaklaşık bir yıl sonra asil üyelerden bir kişinin ayrılması sonucunda, 17.11.2011 tarihinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu asil üyesi görevine başladım.

İdari Yargı Hakimliği; Hukuk alanı dışından da girilebilen yargıçlık mesleği. Buna yönelik gözlemlerinizi var mı? Yani Hukuk Mezunlarının, Hukuk dışından gelen meslek mensuplarına yönelik bakışı nasıl? Zaman zaman kısık sesle de olsa, bu mesleğin Hukuk dışına kapatılacağı dile getirilir. Bir Siyasal olarak, İdari Yargı Hakimliği ile ilgili avantaj ve dezavantajları ile nasıl bir değerlendirme yaparsınız?

Ana hatları ile Fransa'dan aldığımız İdari Yargı sisteminde, hakim olarak görev yapanlar arasında Hukuk Fakültesi mezunları dışında, Siyasal Bilgiler Fakültesi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunları önemli bir yer tutmaktadır. Hatta geçmiş dönemde bazı hakim adayları alımlarında bu kesimden gelenlerin Hukuk Fakültesi mezunlarından fazla olduğu zamanlarda olmuştur. Bu arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğu meslekte son derece başarılı olmuştur. Ancak bahsettiğiniz okul taasubundan kaynaklanan bir durumdan ve bu kişilerin TBMM'deki etkinlikleri sonucunda 2005 yılında 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda yapılan değişiklikle İdari Yargı hakim adayları için; hukuk fakültesinden mezun olanlar dışından alınacak adaylar bakımından, her dönemde alınacak aday sayısının yüzde yirmisi olarak bir sınırlama getirilmiştir. Şu an, gündemde, hiç alınmama söz konusu olmadığı gibi, bu sınırlamanın kaldırılması yolunda çalışmalar yapılmaktadır. Ben şahsi olarak hiçbir dezavantajını görmediğim gibi çoğu zaman avantajlı olduğumuzu düşünüyorum. Zira özellikle idarenin işlem ve eylemlerinin denetiminin yapıldığı idari yargıda Siyasal Bilgiler Fakültesi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunlarının olaylara yaklaşımının daha realist ve kapsamlı olduğunu düşünüyorum. Özellikle bizim dönemimizde rahmetli hocamız Prof. Dr. Vakur Versan ve Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak'tan İdare Hukuku dersi almış arkadaşlarımız meslekte son derece başarılı olmaktadır.

Önemli bir göreve seçildiniz. Tebrik ediyor ve başarılar diliyoruz. HSYK, uzun süre ülke gündemini işgal etti, çok tartışıldı. Eski HSYK ve yeni HSYK karşılaştırılırsa nedir en temel fark?

Teşekkür ederim. Yargı kurumlarının ve HSYK'nın gündem oluşturması aslında yargı mensuplarının çokta tasvip ettiği bir durum değildir. Çünkü yargının çok fazla gündemde olması zaman içinde bu kurumun yıpratılmasına yol açmaktadır.

HSYK yargı hizmetlerindeki kalitenin ve güvenilirliğin artırılması amacıyla 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan Anayasa referandumundan sonra yeniden yapılandırılmış; **daha katılımcı, çoğulcu, şeffaf ve hesap verebilir** bir yapıya kavuşturulmuştur.

Eski HSYK 7 asil ve 5 yedek üyeden oluşan ve tek

bir kurul halinde çalışır iken, yeni HSYK 22 asil ve 12 yedek üyeden oluşmuş, 3 ayrı daire halinde çalışmaktadır.

Adalet Bakanı Kurulun başkanı, Adalet Bakanlığı Müsteşarı ise Kurulun doğal üyesidir. Adalet Bakanı daire toplantılarına katılamaz, sadece Genel Kurul çalışmalarına katılır. Bakan ayrıca hakim ve savcılarının disiplin işleri ile ilgili genel kurul toplantılarına da katılamaz.

Eski HSYK'da bakan ve müsteşar dışındaki üyeler, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurulunun kendi aralarından seçtiği üyelerden gelmekte yani sadece yüksek yargı üyelerinden oluşmakta iken, yeni HSYK'da üyeler ilk derece mahkemelerinde görev yapan adli ve idari yargı hakim ve savcılarını, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurulları, Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunun kendi aralarından seçtiği ve Cumhurbaşkanının hukukçu öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçtiği üyelerden oluşmaktadır.

Dolayısı ile yeni HSYK'nın en önemli farkı, **demokratik meşruiyet ve geniş tabanlı temsil esasına** dayalı oluşudur.

6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu ile Kurulun çalışma usul ve esasları belirlenmiş, söz konusu kanunla yeni HSYK'nın idari ve mali yönden bağımsız bir kurul olması, kendisine ait bir sekretaryanın bulunması öngörülmüştür. Eski HSYK'nın kendine ait bir bütçesi yok iken yeni HSYK'nın kendine ait bir bütçesi vardır. Hakim ve savcılarının denetlenmesinden sorumlu Teftiş Kurulu, Adalet Bakanlığına bağlı iken, yeni yapıda

HSYK'ya bağlanmıştır.

En önemli yeniliklerden birisi de meslekten çıkarma cezalarına karşı yargı yolunun açılmasıdır. Diğer kararlar için de etkin bir itiraz sistemi getirilmiş, 7 kişiden oluşan daire kararlarına karşı bütün üyelerin katılımı ile toplam 22 kişiden oluşan Genel Kurula itiraz edilebilmektedir.

Görüldüğü gibi HSYK'nın yapısında son derece radikal değişiklikler olmuş, Adalet Bakanlığında bağımsız bir hüviyete dönüşmüştür. Adalet Bakanının kuruldaki temsili sembolik hale gelmiş, müsteşar da bir dairenin üyesi olup Genel Kurul ile birinci dairenin toplantılarına katılabilmekte, müsteşar veya vekili katılmasa da toplantı yapılabilmektedir. Kurulun seçikle gelen asıl üyeleri arasından seçilen bir başkan vekili kurulu temsil etmektedir.

24 - 27 Ekim 2011 tarihlerinde HSYK tarafından düzenlenen sempozyumda, Anayasa reformu sonrası oluşan yeni kurul yapısının Avrupa Birliği standartlarına ve katılım öncesi tavsiye raporlarına uygun olduğu, kurulun oluşum şekli, üye kompozisyonu ve çalışma sistemi bakımından istenen kriterleri taşıdığı, bakanın ve müsteşarın kurul üyesi olmasının temel ilkeler yönünden problem olmadığı, çok önemli yetkilerin Adalet Bakanlığında kurula devredilmesinin, üye sayısının artırılmasının, idari ve mali vönden bağımsızlığının sağlanması

nın çok önemli gelişmeler olduğu, Avrupa Birliği ve Venedik Komisyonu temsilcileri tarafından kabul edilmiş yeni sistemin hala siyasi kontrol altında olduğu yolundaki eleştirilerin asılsız olduğu açıkça ifade edilmiştir. Dolayısı ile yeni yapının dış dünyadaki yansımaları son derece olumlu karşılanmıştır.

Bununla birlikte kurula yasama organı tarafından da üye seçilmesi, kurul üyelerinin seçiminde geniş temsil sağlanabilmesi için seçim usullerinin tekrar gözden geçirilmesi tavsiyelerinde bulunulmuştur.

Tabidir ki teorik olarak oluşturulan bu bağımsız ve tarafsız yapılanmanın kamuoyuna da yansımalarının uygulama ile olacağını biliyoruz ve buna göre hareket etmeye çalışıyoruz.

Ülkemizde uzun süre "Yargının Siyasallaşması" tartışıldı. Ancak, daha sonraları da "Siyasetin Yargısallaşması" tartışıldı ve ülkenin giderek Jüristokrasiye (yargıçlar yönetimi) teslim edildiği konuşuldu, özellikle Anayasa Mahkemesi kararları ile. Anayasa Hukuku dersinde de öğrendiğimiz gibi, (bu arada bizim dönemde dersimize giren her iki Anayasa Hukuku Hocamız da -Prof. Dr. Ersan İLAL ve Prof. Dr. Bakır ÇAĞLAR- geçtiğimiz aylarda vefat ettiler, kendilerine rahmet yakınlıklarına başsağlığı dileyelim tekrar) Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü açısından Kuvvetler Ayrılığı ilkesinin olmazsa olmaz bir ilkedir. Peki, bugün

gelinen noktada, bütün bu tartışmalar içinde, bu ilke: 1. Ne kadar uygulanmaktadır? 2. Tam anlamıyla uygulanması ne kadar mümkündür? 3. Uygulanması ne kadar gereklidir?

Öncelikle, isimlerini andığınız hocalarımızı rahmetle anıyor, bizlere yaptıkları katkılardan dolayı kendilerine teşekkür ediyorum.

Bizim mesleğimizin en önemli olmazsa olmazı yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığıdır.

Malumunuz olduğu üzere bağımsızlık herhangi bir kişi kurum ya da örgüte bağlı olmaksızın görev ifa edilmesini, tarafsızlık ise, hakim ve savcının kişisel duygu ve düşünceleri ile inanç ve değerlerinden her türlü önyargı ve peşin hükümden sıyrılarak mevzuata ve vicdanına göre karar vermesini ifade eder.

Yargı bağımsızlığından anlaşılması gereken de, yargı yetkisi kullananların sadece yürütme organından değil, başka kişi ya da kurumlardan, güç odaklarından ve taraflardan emir ve talimat almamasıdır. Ancak bu bağımsızlıktan yola çıkılarak: ‘Hukukun Üstünlüğü’, ‘Kuvvetler Ayrılığı Gereği’, ‘Yargının anayasal düzeni kollama görevi’ gibi kavramlar yargı organlarının vesayetini kurumsallaştırma aracı olarak kullanılmamalıdır.

Geçmişte sizin de bahsettiğiniz gibi yargı organlarının bu kapsamda yapmış oldukları bazı yanlış uygulamaları sonucunda oluşan bu vesayetçi görüntü kamuoyunun yoğun eleştirilerine maruz kaldı ve yapısal bir değişiklik ihtiyacı oluşturarak, Anayasa değişikliğini zorunlu hale getirdi. Bu değişikliği gerçekleştiren de hepimizce malum olduğu üzere halk iradesi oldu.

Dolayısı ile artık ‘Hukukun Üstünlüğü’ kavramı hukuku oluşturan bu iradeye karşı bir güç olarak değil aksine onun güvencesi olarak algılanmalıdır.

Aksi bir anlayış hukukçunun üstünlüğünü ortaya çıkarır ki, bu da geçmişte yaşadığımız gibi toplumsal çatışmaya neden olur.

Yine en çok tartışılan kavramlardan olan ‘Kuvvetler Ayrılığı’ ilkesi de yargının bağımsızlık ve tarafsızlığını korumaya yönelik bir ifade olup, yargının burada yer alması bir kamu hizmeti olan yargısal faaliyetin her türlü etkiden uzak tutulma amacına yönelik olarak algılanmalıdır.

Yargının görevi, yukarıda da belirttiğimiz gibi sadece yürütme organından değil her türlü etki ve baskıdan, konjonktürel olaylardan bağımsız olarak, Anayasada ‘Egemenlik kayıtsız ve şartsız olarak milletindir’ şeklinde ifade edilen egemenlik kullanımında müdahale etmeksizin yürürlükteki kanunları, konuluş amacına uygun olarak uygulamaktır.

Dolayısı ile her gücün anayasada tanımlanan görevlerini birbirlerine müdahale etmeden kullanmaları halinde herhangi bir sorun çıkmayacaktır.

Sanırım 20 yılı aşkın bir zamandır hakimlik görevindediniz. Bu süre zarfında, bizlerle paylaşabileceğiniz ve unutamadığınız bir meslek anınız var mı?

Aslında çok fazla anımız vardır mutlaka. Ancak genel olarak insanların son çare olarak gördüğü mah-

kemelerden, tüklenen umutlarını yeniden sağlama-
ları halinde, onların mutluluğunu, buna mevzuatın
imkan vermediği zamanlarda ise insanların adalete
duydıkları saygıyı yitirmediklerini gözlemek
bizim için en büyük mesleki tatmindir.

***Son olarak mezun, mensup ve dostlara ne söyle-
mek istersiniz?***

Her alanda önemli yapısal değişikliklerin olduğu
bu günlerde, ülke yönetiminde çok önemli görev
ifa eden, gerek dönem arkadaşlarımıza gerekse de
diğer mezun arkadaşlarımıza görevlerinde başarı-
lar diliyorum.

***Tüm mezunlarımız ve Vakfımız adına yeni göre-
viniz tekrar hayırlı olsun diyor ve başarılar dili-
yoruz. Ayrıca röportaja vakit ayırdığınız için de
teşekkür ediyoruz.***

Ben de bana bu imkanı verdiğiniz için teşekkür
ederim.

Ortadoğu'da Bahar Havası mı, Fırtına mı?

Dr. Yavuz CANKARA

(2001 Mezunu, Öğretim Görevlisi)

2010 yılının Aralık ayında Tunus'ta bir gencin kendini yakmasıyla başlayan olaylar silsilesi Tunus'ta 23 yıldır yönetimde olan Zeynel Abidin Bin Ali iktidarının son bulmasına yol açmıştır. Daha sonrasında olaylar domino etkisi göstererek Arap coğrafyasının birçok ülkesinde etkisini göstermiş ve Mısır'da Hüsnü Mübarek yönetiminin sonunu getirmiştir. Bu gelişmelerden sonra olaylar Libya'da da baş göstermiş ve ülke bir iç savaş yaşamak zorunda kalmıştır. Bu durum dışarıdan askeri müdahale yapılmasına yol açmış, nihayetinde de Kaddafi'nin linç edilmesiyle son bulmuştur.

"Durağan politik yapılarıyla tanınan Arap ülkelerinde ne oldu da birden devrimler-ayaklanmalar yaşandı" sorusu akıllarda sorulmaya başlanmıştır. Aslında neden bugüne kadar böyle bir ayaklanma olmadı sorusu daha önemlidir. Durum küreselleşen dünyada etkileşimin çok hızlı olması, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, Rusya'da çıkan yangınlar dolayısıyla buğday ve arpa fiyatlarının rekor düzeylerde artması, gelir dağılımının adaletsizliği gibi onlarca faktörün bir araya gelmesi ile açıklanmaya çalışılmıştır.

Nüfusu 75 milyon olan Mısır'ın yarıdan fazlası kırsal alanlarda yaşamaktadır ve genç nüfusta işsizlik oranı çok yüksektir. Buna bir de Mübarek rejiminin yolsuzluklarla dolu geçmişi eklenince Tahrir Meydanı'nı dolduran kalabalığı anlamak daha da kolaylaşmaktadır. Özellikle Mısır konusunda Hüsnü Mübarek kendisinden sonra iktidarı oğluna bırakma çabası içinde iken yaşanan gelişmeleri anlamlandırma konusunda her-

kesin kendine göre bir görüşü olmakla birlikte, dış etkinin ne derece rol aldığı sorusu daha da önemli bir hal almıştır. Batılı büyük güçler için Mısır'ın özel bir anlamı bulunmaktadır. 1979 yılında İsrail ile barış anlaşması imzalayan ülke o tarihten itibaren ABD'nin yanında yer alarak bunun karşılığını somut olarak görmeye başlamıştır. ABD'nin askeri ve ekonomik olarak en fazla yardım ettiği ülke İsrail iken, ikinci sırayı da Mısır almaktadır. Ülke 1979 yılından günümüze yıllık olarak 1,5 milyar dolarlık askeri ve ekonomik yardım almaktadır. 2000'li yılların başında ABD, Mısır'a yaptığı askeri ve ekonomik yardımı şarta bağlamış ve Mübarek rejiminden reformlar yapmasını istemiştir. Amerikan yönetimi aslında Mısır'da kurulan düzenin meşruiyetini kaybettiğinin farkındaydı. Amerika açısından İsrail faktörü bu anlamda çok hayati bir anlam teşkil etmekte idi. Mısır'da yaşanan gösteriler sırasında ordunun tarafsız kalması bir bakıma muhaliflerin başarılı olmasının yolunu da açmış oldu. Son döneme bakarsak Mısır'da Mübarek rejiminin çökmesinden sonra yönetimi ele alan Yüksek Askerî Konsey'in yönetimi tam olarak ne zaman sivillere bırakacağı konusu belirsiz gözükmektedir.

Akdeniz havzası içinde bu gelişmeler olurken Körfez bölgesinde de Bahreyn ve Yemen'de de gösteriler yaşanmaya başlamıştır. Yemen'de Ali Abdullah Salih'in 33 yıllık iktidarı sona ermiş ve ülkede ge-

nel seçimler yapılmıştır. ABD ve Körfez ülkelerinin de desteğiyle Devlet Başkan Yardımcısı Abdurabbu Mansur Hadi seçime tek aday olarak girmiştir. Yemen'de Suudi Arabistan sınırında yaşayan Şii nüfus Suudiler açısından bir rahatsızlık kaynağıdır ve ülkedeki karışıklıkların arkasında İran'ı görmektedirler. Aynı anda Bahreyn'de de Şii muhalifler yönetime karşı gösterilerde bulunmaya başlamışlardır. Yönetimin Sünni ancak nüfusun % 60'ından fazlasının Şii olduğu ülkede, bu gösteriler Suudi Arabistan'ın da yardımlarıyla bastırılarak son buldu. O kadar ki, ülkenin simgesi olan İnci Meydanı bile protestoların önüne geçmek için yerle bir edildi. Burada unutulmaması gereken nokta, Bahreyn'de gerçekleştirilecek bir yönetim değişikliğinin en çok İran'ın işine yarayacağıdır. Bu nedenle Bahreyn'de değişim bir başka bahara kalmıştır.

Arap baharı süreci başladığından beri belki de en sıkıntılı durum; Suriye'de yaşanan gelişmeler ve Esad yönetiminin kendi halkına karşı uyguladığı şiddetin 10 bin kişinin hayatına mal olmuş olmasıdır. Türkiye en uzun kara sınırına sahip oldu-

ğu komşusunda yaşanan gelişmeler karşısında ilk başlarda Esad yönetimine reform çağrısında bulunmuş ancak Esad yönetimi bu çağrılarını dikkate almamıştır. Suriye'deki iç çatışmalara dünyanın seyirci kalması ile BM Güvenlik Konseyi'nde Rusya ve Çin yüzünden Suriye yönetimi aleyhinde bir karar alınamaması Esad rejiminin zaman kazanmasına yol açmıştır. Bu sürecin uzaması daha çok kan ve gözyaşı demektir. Suriye'nin Dostları Konferansı ise Nisan ayının başında İstanbul'da yapılmış. Bu konferansta amaç muhalefetin uluslararası tanınırlığını sağlayarak Suriye üzerindeki baskıyı arttırmaktır. Güney Kore'de yapılan Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde görüşen Erdoğan ve Obama Suriye konusundaki açıklamalarında askeri operasyon tercihinin şimdilik düşünülmediğini dile getirmişlerdir. En azından ABD Başkanlık seçimleri yapılana kadar askeri operasyon olamayacağını söyleyebiliriz. Kasım ayından önce Amerikan dış politikası açısından yeni bir cephe açılması, sıkıntı yaratacağı için düşünülmemektedir çünkü petrol fiyatları Amerikan ekonomisi için bir risk oluşturmaktadır.

Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde tartışılan bir konuda İran'ın nükleer çalışmalarının uluslararası camiada oluşturduğu endişedir. ABD-İsrail bloğu Avrupa'yı da yanına alarak İran üzerindeki baskıyı arttırmakta ve İsrail her an İran'a saldırabileceği tehdidini tüm dünyaya hissettirmektedir. Amerika ise başkanlık seçimlerine kadar İsrail'in İran'a saldırmasına karşı olduğunu dile getirmiştir. Tüm bunların yanında ABD, İran'a karşı ekonomik yaptırımlarını genişletmekte ve İran'ı uluslararası camiada yalnızlaştırma politikası gütmektedir. Bu politikaların ne kadar başarılı olacağı konusunda ise zaman gösterecektir. Belki de Batı'nın beklediği Arap Baharı sürecinde yaşanan gelişmelerin eninde sonunda İran'ı da etkileyeceği ve İran'da bir rejim değişikliğine sebep olacağı düşünülmekteydi. Ancak dışarıdan gelen bu baskı İran'ın iç dengesizliklerini ötelemekte ve dış güçlere karşı halkın rejim etrafında kenetlenmesine yol açmaktadır.

Türkiye ise Suriye konusunda uluslararası camiayı harekete geçirmek için çabalamakta ama uğraşları sonuçsuz kalmaktadır. Suriye'den Türkiye'ye sığınan mülteci sayısı hızla artmakta, Türkiye Büyükelçisini geri çekmekte ve Suriyeli muhalifler Türkiye'nin öncülüğünde bir araya getirilmeye çalışılmaktadır. Tüm bunların yanında sınırda bir tampon bölge oluşturma çalışmaları da kamuoyunda tartışılabilir. Bunu Türkiye'nin tek başına yapması olası gözükmemektedir. Böyle bir girişim olursa bile bunun BM kararıyla olması Türkiye'nin istediği bir çözümdür. Suriye'de, Libya'daki doğal kaynakların olmayışı da Batılı güçlerin Suriye'ye karşı bir askeri operasyon düzenleme konusundaki iştahsızlığına da örnek gösterilebilir. Aslında Suriye şu anda kilit bir konumdadır. Suriye'de yaşanacak olan bir yönetim değişikliği bölgedeki tüm dengeleri altüst edecek kapasiteye sahiptir. Rusya; Suriye sayesinde Ortadoğu'da yeniden söz sahibi olabileceğini hesap etmektedir. Suriye'nin Akdeniz'deki limanları ve iyi bir silah alıcısı olması Rusya için vazgeçilmez özelliklerdendir. Diğer yandan İran için Suriye iyi bir müttefik ve dosttur. İran, Suriye sayesinde Hizbullah'a gerekli desteği sağlayabilmekte ve İsrail üzerinde bir baskı kurabilmektedir. Tüm bu denklemler göz önüne alındığında olayın ne kadar çok boyutlu olduğu görülmektedir.

Suriye'de özellikle Hıristiyan nüfus muhalif hare-

kete katılmamaktadır. Suriye'de Esad- Baas rejimi sonrası oluşacak yapının nasıl olacağı konusu ve Sünni çoğunluğun iktidar değişikliğinde Nusayri azınlığa karşı intikam duygularıyla hareket edip etmeyeceği belirsizdir. Aslında Suriye konusundaki mikro bazda ama Ortadoğu coğrafyasında genel anlamda bir mezhep çatışması ihtimali herkesi korkutmaktadır. Irak'ta yaşanan gelişmeler de göz önünde bulundurulursa mezhep gerilimi gittikçe önem kazanmaktadır. Suriye konusunda Katar ve Suudi Arabistan'ın tutumları da göz önüne alındığında "Şii Hilali"nin kırılmaya çalışılması anlaşılmaktadır. Türkiye ise bölgesel bir güç olmanın gerekliliklerine göre hareket etmeye çalışmaktadır. Tüm bu yaşananları genelde analiz edersek, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan uluslararası sistem özellikle Soğuk Savaş'ın bitmesinden sonra dünyada yaşanan problemleri çözmeye yetersiz kalmaktadır. 2000'li yıllarla birlikte klasik güç merkezlerinde yaşanan eksen kayması mevcut durumu zorlamakta, eskinin başat güçlerinin yaşadığı ekonomik krizlerle birlikte siyasal güçlerini destekleyecek ekonomik güçlerinin olmaması temel rahatsızlıklardan biridir. Yeni ekonomik güçler ise aynı güçlerini siyasal zemine yansıtamamakta ya da yansıtmaya çabaları da engellenmeye çalışılmaktadır. Türkiye ise yeni oluşan bu dengede kendi isteklerini siyasal zemine yansıtmaya çalışmakta, ancak uluslararası arenada yeterli desteği görememektedir. Türkiye'nin yaşanan olayların ardından Afrika gezisi göz önüne alındığında Fransa ve İngiltere'nin apar topar Türkiye'den önce bölgeye yaptığı ziyaret hala akıllardadır. Suriye konusunda da benzer bir stratejiyi görmekteyiz. Türkiye'nin tüm gayretlerine rağmen istenilen sonuca ulaşamamakta ve bunun acısını ne yazık ki Suriye halkı çekmektedir.

Stratejik Yönetim ve Karşılaşılan Sıkıntılar

Ruşen BAKIR

“Uzaktaki geleceği düşünmeyen, yakın gelecekte üzülür.” Konfiçyüs

Tarihsel Gelişim

Stratejik planlamanın kökenlerinin askeri organizasyonlarla başladığı bilinmektedir.

Savaşta düşmana karşı avantaj sağlama amacıyla, zayıflık ve üstünlüklerin araştırılması esasına dayalıdır çıkış noktası.

Özel sektördeki ilk uygulamalarına 1950 li yıllarda karşılaşılmaktadır, 2. Dünya Savaşı sonrası rekabetin giderek arttığı iş dünyasında, firmaların planlı çalışma ve geleceğe ilişkin öngörülerde bulunma isteği artmıştır. Stratejik planlama ile ilgili ilk eserlerden biri 1962 yılında yayınlanan Alfred Chandler in “*Structure and Strategy*” adlı kitabıdır. Kitabın içeriği bir örgütün strateji kurgusu ile örgüt yapısı arasındaki bağlantıdır. Bu konuda yazılmış ilk kitaplardan bir diğeri 1965 yılında yayınlanan “*Corporate Strategy*” isimli kitaptır. Bu kitapta firmalarda uzun vadeli planlamaya analitik yaklaşımı getirdi. Artık olaylar rasyonel ve analitik olarak incelemeye ve bu analitik düşünce sistemi sonucunda gelecek şekillendirilmeye başlandı. 1960 ve 70 li yıllarda stratejik planlama kavramının kullanımı giderek artmış ve örgütsel yönetimin neredeyse vazgeçilmez bir unsuru olmuştur.

1980 lere geldiğimizde kamuda ve kar amacı gütmeyen kuruluşlarda da yaygın olarak kullanılmaya başlandığı görülmektedir.

Bugünkü anlamda modern stratejik planlamanın temellerini Peter Drucer’in attığı söylenebilir, “*Yönetimin Pratikleri*” kitabında “Amaçlarla Yönetim” bölümü bu yeni yaklaşımın ilk örnekleri sayılabilir.

Günümüzde Stratejik Planlama ile Stratejik Yöne-

tim kavramları özellikle uygulama alanlarında eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak literatüre baktığımızda stratejik planlamanın, stratejik yönetimin en temel araçlarından birisi olduğunu görürüz. Stratejik yönetimin ilk aşaması olarak ta kabul edilebilir stratejik planlama. O halde çalışmamızı Stratejik Yönetim Kavramı üzerinde yoğunlaştırmamızda fayda olduğunu söyleyebiliriz.

Stratejik Yönetim Nedir?

“Stratejik yönetim, bir organizasyonun ne yaptığını, varlık nedenini ve gelecekte ulaşmak istediği hedefleri ortaya koyan bir yönetim tekniğidir.”

John M. Bryson

Strateji kelimesinin etimolojik kökeni Eski Yunanca’ya dayanmaktadır. Strateji, Eski Yunanca “*stratos*”(ordu) ve “*ago*” (yönetmek, yön vermek) kelimelerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Kimi yazarlar kelimenin etimolojik yönden Latince “*stratum*” kelimesinden türetildiğini ifade etmektedirler. Latince’de “*stratum*”; “*yol, çizgi, nehir yatağı*” anlamlarına gelmektedir. Strateji kelimesinin sözlük anlamı ise “bir amaca varmak için eylem birliği sağlama ve düzenleme sanatı” olarak ifade edilebilir. Strateji, özellikle askeri terminolojide çok sık kullanılan bir kavramdır. Savunma alanında strateji kelimesi, Eski Yunanlı General Strategos’un adına atıfla kullanılmakta ve bu generalin savunma alanındaki bilgi ve taktiklerini ifade etmektedir.

Literatürde yer alan Stratejik Yönetim tanımı; bir organizasyonun amaçlarına ulaşabilmesi için etkili stratejiler geliştirmesini, bunların planlanmasını, uygulanmasını ve kontrolünü ifade eder. Bir başka ifadeyle, stratejik yönetim, yoğun bir rekabetle yüz yüze bulunan şirketlerin rakipleri ile yarışabilmeleri için ne yapmaları, ne tür stratejiler izlemeleri gerektiğini inceleyen bir araştırma alanıdır.

Stratejik yönetim sürecinde esasen üç aşama söz konusudur:

1. Stratejilerin Geliştirilmesi ve Stratejik Planlama Aşaması: Bu aşamada üst yönetim tarafından organizasyonda iç ve dış durum değerlendirilmesine yönelik SWOT analizi yapılır. Yine bu aşamada organizasyonun vizyon ve misyon bildirileri hazırlanarak organizasyonda ortak amaç, ilke ve değerler ortaya konulur. Stratejik planlamada en önemli konu stratejik kararların alınması ve strateji seçimlerinin yapılmasıdır.

2. Stratejilerin Uygulanması: İkinci aşamada üst yönetimin sorumluluğunda ve özellikle orta kademe yöneticiler ile işbirliği yapılarak stratejilerin uygulanmasına geçilir. Bu aşamada daha önce belirlenen strateji ve aksiyon planlarının uygulanması yapılır.

3. Uygulanan Stratejilerin Gözden Geçirilmesi ve Denetimi: Üçüncü aşamada yapılan uygulamaların sonuçları gözden geçirilerek stratejik planlamada gerekirse değişiklikler yapılır.

Stratejik Planlama

Alice bir tavşanla karşılaşır.

Önünde iki yol vardır. Sorar “Hangi yoldan gideyim?”

Ve tavşan cevap verir:

“Nereye gideceğini bilmiyorsan hangi yoldan gittiğinin hiçbir önemi yok”

“Alice Harikalar Diyarında”

Günümüzde dış çevre çok hızlı bir şekilde değişmektedir. Bu anlamda stratejinin temel amacı organizasyonun kaynak ve kabiliyetleri ölçüsünde çevreye uyum sağlamasıdır. Strateji sürekli değişen,

belirsiz ve dolayısıyla riskli olan çevrede organizasyona yön kazandıracaktır. Bu açıdan bakıldığında bir organizasyonu bir diğerinden başarılı ya da başarısız yapan yön strateji eksikliği / yanlışlığıdır diyebiliriz.

Popüler yönetim literatürü stratejik planlamanın önemini misyon, vizyon ve tüm örgütler için yön belirleme kavramları üzerine odaklamasıyla açıklamaktadır.

Stratejik planlamayı önemli kılan bir yönü yönetimde sağladığı etkinliktir. Çevrenin, teknolojik gelişmelerin, ana politikaların, amaçların, hedeflerin incelenmesi ve bunlara ulaşabilmek için gerekli stratejilerin tayini bir organizasyonun üst yapısı için vazgeçilmez bir yönetim faaliyetidir. Daha fazla alternatifleri keşfederek, daha iyi ve hızlı kararlar almak ve böylece etkin planlar yapmak başarıyı getiren faktörlerdir.

Stratejik planlama, özetle, bir kuruluşun aşağıdaki dört temel soruyu cevaplandırmasına yardımcı olur:

- Neredeyiz?
- Nereye gitmek istiyoruz?
- Gitmek istediğimiz yere nasıl ulaşabiliriz?
- Başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz?

Belirtilen sorulara verilen cevaplar stratejik planlama sürecini oluşturur.

“Neredeyiz?” sorusu, kuruluşun faaliyetini gerçekleştirdiği iç ve dış ortamın kapsamlı bir biçimde incelenmesini ve değerlendirilmesini içeren durum analizi yapılarak cevaplandırılır.

“Nereye gitmek istiyoruz?” sorusunun cevabı ise, kuruluşun varoluş nedeninin öz bir biçimde ifade edilmesi anlamına gelen misyon; ulaşılması arzu edilen geleceğin kavramsal, gerçekçi ve öz bir ifadesi olan vizyon, kuruluşun faaliyetlerine yön veren ilkeler, ulaşılması için çaba ve eylemlerin yönlendirileceği genel kavramsal sonuçlar olarak tanımlanabilecek amaçlar ve amaçların elde edilebilmesi için ulaşılması gereken ölçülebilir sonuçlar anlamına gelen hedefler ortaya konularak verilir.

Amaçlar ve hedeflere ulaşmak için takip edilecek yollar ve kullanılacak yöntemler olan stratejiler “Gitmek istediğimiz yere nasıl ulaşabiliriz?” sorusunu cevaplandırır. Son olarak, yönetsel bilgilerin derlenmesi ve plan uygulamasının raporlanması anlamındaki izleme ve alınan sonuçların daha önce ortaya konulan misyon, vizyon, temel değerler, amaçlar ve hedeflerle ne ölçüde uyumlu olduğunun, kısaca performansın değerlendirilmesi ve buradan elde edilecek sonuçlarla planın gözden geçirilmesini ifade eden değerlendirme süreci ise “Başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz?”

I. AŞAMA	II. AŞAMA	III. AŞAMA	IV. AŞAMA	V. AŞAMA
SWOT (İç durum analizi)	VİZYON	İç Stratejiler	Üst Yönetim (Konsej)	Değerlendirme
SWOT (Dış durum analizi)	MİSYON	Dış Stratejiler	Çalışma Grupları	Gözden Geçirme
Ne durumdayız? Niçin stratejik planlama yapmalıyız?	DEĞERLER	Genel Stratejiler	Görev ve Hizmetlerin Delege Edilmesi	Kontrol
	AMAÇLAR			Süreklilik Sağlanması
Ne durumdayız? Niçin stratejik planlama yapmalıyız?	Nereye/Ne zaman ulaşmak istiyoruz?	İstedığımız yere nasıl ulaşacağız?	Uygulamayı kim yapacak?	Başarıya ulaşabildi mi? Uygulamanın sonuçları nelerdir?
NE?	NEREYE?	NASIL?	KİM?	GÖZDEN GEÇİRME
NİÇİN?	NE ZAMAN?			

sorusunu cevaplandır.

Misyon

Kişi veya topluluğun üstlenmiş olduğu özel görev anlamına gelen misyon, örgütün çalışma alanını, varlık sebebini ortaya koyar, örgütü farklılaştıran bir içerik kazandırır. Misyon, kuruluşun, “*var olma nedeni nedir*”, “*ne yapmak istiyor*”, “*mal veya hizmetini üstün ve ayrıcalıklı yapan nedir*” sorularına anlamlı ve birbiriyle tutarlı cevaplar vermelidir. Bir kuruluşun misyonu, o kuruluşun; Ne yaptığını? Nasıl yaptığını? Kimin için yaptığını? açıkça ifade etmelidir.

Stratejik planın dokümanının temelini oluşturan misyon bildirimini kuruluşun üst yönetimi tarafından planlama ekibi ile birlikte geliştirilmelidir.

Kuruluşlarda alt düzey birimlerin misyon bildirimleri, birim yöneticileri ve ilgili personeline, kuruluşun misyon bildiriyle uyumlu olarak gerçekleştirilir. Kuruluş çok büyük bir yapılanmaya sahipse ve bu yapı gerektiriyorsa birden fazla misyon bildiri yapılabilir. Misyon kısa, açık ve nettir. Hizmetin amacını esas alır.. Hizmetin kime verildiğini belirtir. Kuruluşun sunduğu hizmeti tanımlar.

Vizyon

Bugün bulunulan yeri göz önüne alıp, kurumun değer, ilke ve inançlarını ortaya koyarak gelecekte ulaşılmaya çalışılan nihai hedefin yönünü çizmeye, değişim için gerekli bakış açısını oluşturmaya vizyon denir.

Vizyon, kuruluşun geleceğe olan bakışını gösterir. “Vizyonun, uzun vadede en önemli işlevi, kuruluşun stratejisinin, amaç ve hedeflerinin belirlenmesinde yol gösterici olmasıdır.” Özellikle birden çok işlevi yerine getiren kuruluşlarda, farklı birimler arasında birleştirici bir fonksiyon icra eder.

Vizyon iddialı, idealist, ilham verici ama samimi ve ulaşılabilir. O kuruluş özgüdür. Kısa, akılda kalıcı ve ilgi çekicidir.

Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Yönetim

“Stratejik etkenlerin çoğunu kendi safında bulunduran kimse, daha savaşa girmeden karargâhta savaşı kazanmış, bunların azını elinde tutan kimse daha savaşa girmeden kaybetmiş sayılır. Muzaffer savaşçılar önce kazanıp sonra savaşanlar, mağlup savaşçılar ise önce savaşıp sonra kazanmaya çalışanlardır.”
Zhang Yu

Planlamanın başlamasında genel kabul görmüş olan tarih 1923 İzmir İktisat Kongresidir. Başlı başına bir yazı konusu olarak, “**Cumhuriyet Tarihinde Planlama Evreleri**” konusuna burada giremiyor isek de, çok genel olarak, 1930’lardan 1950’lere Kalkınmacı Dönem, 1950-1960 arası Plansız Kalkınma/Nispi Liberal Dönem, 1960- 1980’li yıllar Planlı Ekonomi Dönemi, 1980 – 2000 arası ve 2003 sonrası Ön Ulusal Kalkınma Dönemi diyerek 5 Ana Döneme ayırabiliriz.

30 Eylül 1960’da Devlet Planlama Teşkilatının kurulması ile başlayan kurumsal planlama süreci, aslında 12 Temmuz 2001 tarihinde Dünya Bankası ile imzalanan 1. Program Amaçlı Mali ve Kamu Sektörü Uyum Kredi Anlaşması (PFPSAL-1) ile yepyeni bir döneme girmiştir. Bu anlaşma çerçevesinde Kamuda Mali Disiplini sağlamak ve “**Kaynakları Stratejik önceliklere göre dağıtmak**” konusunda altyapı sağlanması için 2003 yılında yayınlanan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu yayınlanmıştır.

Bu kanunla birlikte, Stratejik Yönetim Türkiye’de Kamu Mali Yönetimi ve Kamu Yönetimi Reformunun başvurduğu temel dönüşüm araçlarından birisi olarak gündeme gelmiş, sorunların çözümünde kullanılması gereken bir yöntem olarak ortaya konulmuştur. Bu gelişmenin yanı sıra yerel yönetim kanunları ve benzeri birçok yasal düzenlemelerde stratejik planlama yönetimin temel araçlarından birisi olarak yer verilmiştir.

1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırılmış, Kamuda Reform Süreci niteliğindeki 5018 sayılı yeni kanun yürürlüğe girmişti. Ancak kademeli olarak 2006 yılına kadar geçişler öngören kanunda Stratejik Yönetim kavramını Türk Kamu Yönetiminin merkezine taşıyan 5 temel değişiklik getiriyordu,

- 1- Bütçe, Stratejik Plana Dayalı olmak zorundadır. (5018 m. 9/2-4)
- 2-Harcamalar, Stratejik plana uygun olmak zorundadır. (5018 m. 32/2, 13/c-d)
- 3-Stratejik Planla ilgili faaliyet raporu verme zorunludur.(5018 m. 41/1-5)
 - Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır.
 - Rapor kamuoyuna açıklanır, birer örneği Sayıştay ve Maliye Bakanlığına gönderilir.
 - İç Denetim; Harcamaların, mali işlemlere ilişkin karar ve tasarrufların Stratejik Plana uygunluğu iç denetime tabidir.
- 4- İdarelerin Stratejik Planlarının hazırlanması ve uygulanmasından üst yönetici sorumludur (5018 m. 10)
- 5- Dış Denetim; Mali faaliyet, karar ve işlemler Stratejik Plana uygunluk yönünden Sayıştay denetimine tabidir. (5018 m. 68/1)

Kamu’da Stratejik Planlamaya olan ihtiyaç, kamu kesiminin mali ve idari sorunları dikkate alındığında kamu idarelerinin faaliyetlerini planlı bir şekilde yerine getirmeleri giderek önem kazanmaktadır. Kamu yönetimi ve kamu mali yönetimi reformları çerçevesinde, makro düzeyde bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde mali disiplini sağlamak, kaynakları stratejik önceliklere göre dağıtmak, bu kaynakların etkin kullanılıp kullanılmadığını izlemek ve bunun üzerine kurulu bir hesap verme sorumluluğu geliştirmek temel başlıklar olarak ortaya çıkmıştır.

Kamu idarelerinin planlı hizmet sunumu, politika geliştirme, belirlenen politikaları somut iş programlarına ve bütçelere dayandırma ile uygulamayı etkili bir şekilde izleme ve değerlendirmelerini sağlamaya yönelik olarak “stratejik planlama” temel bir araç olarak benimsenmiştir. Stratejik planlama; bir yandan kamu mali yönetimine etkinlik kazandırırken, diğer yandan kurumsal kültür ve kimliğin gelişimine ve güçlendirilmesine destek olacaktır.

Stratejik Yönetimi ve Stratejik Yönetimin temel araçlarından birisi olan Stratejik Plan’ı daha yakından tanımaya çalıştık. Kamuda Stratejik Planın uygulanmasını sağlamaya yönelik enstrümanlardan olan, **Performans Programları - Performans Ölçümleri - Faaliyet Raporlarını** ise ayrı bir yazının konusu olarak ele almaya çalışalım.

Suriye Hakkında

Dr. Sevda İSTİF

(1997 Mezunu - Siyaset Bilimci, Mali Analist)

En uzun sınırimızın olduğu ülke konumundaki Suriye, Orta Doğu'daki en stratejik bölgelerden birinin ortasında yer almaktadır. Tarih boyunca Orta Doğu'yu kontrol etmek isteyen devletler mutlaka Suriye coğrafyasına da hâkim olmak istemiştir. Suriye, yıllarca Orta Doğu coğrafyasında yaşanan olaylarda etkili bir yeri olan ve "Suriyesiz barış olmaz" tabirinin kullanıldığı bir ülke olmuştur. Ancak, uzun yıllar Türk kamuoyunda "düşman ülke" olarak görülen Suriye hakkında kamuoyunun fazla bilgi sahibi olmadığını söyleyebiliriz.

Suriye ismi eski ve modern zamanlarda farklı coğrafi alanlara tekabül etmiştir. İfade ettiği en geniş topraklar Doğu Akdeniz'den Arabistan'a kadar uzanan bölgeyi kapsarken, en dar topraklar ise Suriye'nin Filistin dışında kalan bölgelerini içermiştir. Fransızlar Suriye'yi bu ikinci anlamında kullanmışken, Suriye Osmanlı İmparatorluğu zamanında Şam Bölgesinin resmi adı olarak kullanılmıştır.

Bugünkü Suriye ise, tarihsel Suriye'nin yalnızca küçük bir bölümünü kapsamaktadır. Yirminci yüzyılda batılı güçler Suriye, Lübnan, Ürdün ve İsrail gibi devletlerin temellerini atmadan önce Akdeniz'in doğusundaki bölgenin tamamı Suriye olarak adlandırılmaktaydı. Bugün tarihçiler ve siyaset bilimcileri bu bölgenin günümüzdeki Suriye Devleti öncesi zamanlarına referans vermek için genellikle Büyük Suriye ifadesini kullanmaktadırlar. Çalışmamızda ise, "Suriye" sözcüğü, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde, savaşın ardından kurulan Suriye Devleti kastedilerek kullanılmıştır.

Suriye, jeopolitik açıdan, son derece stratejik bir konuma sahiptir. Suriye üzerindeki çalışmalarıyla tanınan Patrick Seale bu gerçeği çarpıcı bir biçimde şöyle ifade etmektedir: "Suriye üzerinde doğrudan hâkimiyet sahibi olunmadıkça, hiç kimse Orta Doğu'yu kontrolü altında tutamaz". İşte bu stratejik konumu nedeniyle ki devamlı olarak uluslararası nüfuz mücadelesinin yoğunlaştığı odak noktalardan birini oluşturmuştur.

Etnik ve Dini Yapı

Birinci Dünya Savaşı sonrasında batılı devletlerce oluşturulan Suriye Devleti, uluslaşma sürecini yaşayamamış, suni sınırlara sahip bir devlet olmuştur. 1920-1946 yılları arasında Fransız manda yönetiminin egemenliğinde kalan Suriye'de, Fransızların politikaları sonucu etnik ve dinî farklılıklar teşvik edilmiş, ulusal bir bütünleşme sağlanamamıştır. 1946 yılında Fransızların tamamen çekilmesiyle kurulan bağımsız Suriye Devleti, etnik ve dinî farklılıklar ve batılı devletlerin dış müdahaleleri nedeniyle Hafız Esad'ın 1970 yılında iktidarı ele geçirmesine kadar, istikrarlı bir siyasi irade oluşturamamıştır. Bu bağlamda, Suriye'de etnik ve dinî bağlar ve farklılıklar siyasetin doğal ve kültürel tabanını oluşturmaktadır.

Suriye'nin etnik ve dinî birleşimi hakkında güvenilir ve güncel istatistikler mevcut olmamasına karşın, Suriye'deki etnik ve dinî yapı hakkında en önemli araştırma Nikolaos Van Dam'a aittir. Van Dam'a göre, günümüz Suriye halkı kültürel açıdan önemli ölçüde homojen olmakla birlikte din ve etnik kimlik açısından büyük bir çeşitlilik sergilemektedir. Nüfus, dil ve dine göre alt gruplara ayrıldığında % 82,5'inin Arapça konuşanlardan, % 68,7'sinin Sünni Müslümanlardan oluştuğu görülmektedir. Geri kalan gruplar ise etnik ve/veya dinî azınlıklar olarak tanımlanabilir. Suriye'deki başlıca dinî azınlıklar Aleviler (% 11,5), Dürziler (% 3.0), İsmaililer (% 1,5) ve ülkedeki Hıristiyan Cemaatinin (% 14,1) en önemli grubunu oluşturan Rum

Ortodoks Kilisesi mensuplarıdır (% 4,7).

Suriye’de baskın etkin kimlik Araplardır. Ülkenin resmi dili Arapça olup, eğitimde sadece Arapça kullanılmaktadır. Ülkede Arapça dışında kendi etnik dillerini konuşan farklı toplumsal gruplardan Sünni Müslümanların dili Türkçe, Kafkas Dilleri veya Kürtçe, Hıristiyanların Ermenice, Aramice veya Süryanice, Yahudilerin de İbranicedir.

Suriye’deki etnik dil konuşan en büyük azınlık, nüfusun % 8 kadarını oluşturan Kürtlerdir. Kürtlerin çoğu Sünni olup az bir kısmı ise Alevi, Yezidi ve Hıristiyandır. Başlıca etnik azınlıklar, Kürtler (% 8), Ermeniler (% 4), Türkmenler (% 3), Çerkezler ve Yahudilerdir. Bahsedilen dinî azınlıkların tamamına yakını Arapça konuşmaktadır.

1936’da Fransa-Suriye anlaşmasında belirtildiği ve 1941 Suriye Bağımsızlık İlanında yeniden altının çizildiği gibi, Dürzi ve Alevilerin yoğun olarak yaşadığı bölgeler Suriye topraklarının bir parçası olarak algılanmış ancak öte taraftan söz konusu cemaatlerin özel ihtiyaçlarına ve geleneklerine uygun bir idari yapıya sahip olmalarına izin verilmiştir. Baas Partisi’nin 1963’te iktidarı ele geçirmesinden itibaren ise Aleviler, Dürziler ve İsmaililer gibi Arapça konuşan ve toplu halde yaşayan dinî cemaatlerin mensupları siyasette önemli rol oynamışlardır. Nitekim 1970’te Alevi (Nusayri) azınlığa mensup olan Hafız Esad parti içi darbe sonrası iktidarı ele geçirecek ölümüne kadar otuz yıl kesintisiz iktidarı elinde tutmayı başarmıştır. Hafız Esad’ın ölümünden sonra ise, oğlu Beşar Esad’ın devlet başkanlığına seçilmesiyle ülkede yine azınlık mensubu yönetimi devam etmektedir.

Baas Partisi

Baas, Orta Doğu’da özellikle Suriye ve Irak’ta ortaya çıkan siyasal nitelikli bir akımdır. Baas sözcüğü Arap dilinde “diriliş” anlamına gelmekte ve siyasal akım olarak “Arap Sosyalist Baas Partisi”ni ifade etmektedir. Baas, Orta Doğu’daki bütün Arap ülkelerini tek bir Arap Devleti yapmayı hedeflemiştir. Baas, Orta Doğu’da özellikle Suriye ve Irak’ta ortaya çıkan ve etkili olan bir partidir. Hem Irak’ta hem de

Suriye’de farklı kişilerin liderliğinde kurulmuş ve iki ülkede de farklı bir gelişim takip etmiştir. Suriye’de 1970’de iktidara geldikten sonra Hafız Esad, halk düzeyinde desteğini arttırmak için Baas’ın Arap milliyetçiliğini ve sosyalist ideallerini dönüştürüp Suriye milliyetçiliği fikrini vurgulamıştır. Bunun neticesinde, günümüzde Suriye’de yaşayan insanların ülkenin coğrafi sınırlarına bağlı bir ulusal kimlik tanımlaması yaptıkları söylenebilir.

Halen Suriye’de siyasi hayata yön veren tek siyasi güç durumunda bulunan Baas Partisi, seçimlerde her zaman çoğunluğu elde etmektedir. Baas Partisi kendi kontrolü dışındaki bir siyasi gücün mecliste temsiline izin vermemekte, ülke bir çeşit “tek parti” hegemonyasıyla yönetilmektedir. Dolayısıyla genel ve yerel seçimler, Baas rejimine meşruiyet sağlayıcı bir mekanizma ve “demokrat rejim” imajını yaratmaya yönelik bir amaç olarak kullanılmaktadır. Beşar Esad’ın tüm demokrasi ve modernleşme vurgularına karşın, onun döneminde de partide herhangi bir değişim yaşanmamıştır.

Dış Politika

Suriye Devleti uluslararası sistem tarafından kurulmuştur. Suriye’nin Arap kimliğinde ve iç politikasında, Arap dünyasının ve “Büyük Suriye”nin emperyalistler tarafından parçalanmasına karşı duyulan öfkenin nasıl canlı tutulduğunu göz önüne almadan, Suriye dış politikası amaçlarının bu kadar uzun süre nasıl değişmeden kaldıklarını anlamamız mümkün değildir. Baas devleti söz konusu parçalanmaya verilen Arap milliyetçiliği tepkisin-

den doğmuştur. Devletin meşruiyetini Arap milliyetçiliği üzerine kurması siyasetin çerçevesinin de milliyetçiliğin kurallarına göre belirlenmesine neden olmuştur.

Suriye'nin bölgesel dış politikasının en belirgin özelliği bölgede İsrail'e karşı en ciddi muhalefeti oluşturması ve örgütleyen ülke olmasıdır. Bu bağlamda Suriye'nin bölgesel dış politika formülasyonunda temel aktörün İsrail olduğu söylenebilir. Suriye, Arap-İsrail çatışmasını canlı tutarak diğer Arap ülkelerinin de desteğini almıştır.

Suriye'nin Arap-İsrail çatışmasındaki konumu, kamusal huzursuzluğun arttığı dönemlerde ciddi bir meşruiyet aracı olarak kullanılmıştır. Böylece, rejimin sosyal ve ekonomik politikalarına, yolsuzluğa göz yummasına ve demokrasinin bir türlü tesis edilememesine dair toplumun farklı kesimlerince dillendirilen sürekli eleştiriler, rejimin ve ülkenin sergilediği ulusal duruşa vurgu yapılarak hafifletilmeye çalışılmıştır.

Suriye'nin, İsrail'e karşı ciddi direniş gösteren ve yakın zamana kadar Suriye'nin kontrolündeki Lübnan'da faaliyet gösteren Hizbullah'a karşı desteği bilinmektedir. Ayrıca, İsrail'in başlıca su kaynaklarının da bulunduğu Golan Tepeleri Suriye'ye aittir. İsrail'in hem Hizbullah, hem de Golan Tepeleri sorunundan kurtulabilmesi için, mevcut durumu meşru kabul edecek yeni bir Suriye yönetimine ihtiyacı vardır. Beşar Esad'ın yönetime gelmesiyle bu konuda biraz olsun umutlanan ABD ve İsrail, Suriye'nin temel politikalarının değişmediğini kısa zamanda görmüşlerdir. Beşar Esad döneminde Suriye, Türkiye ve batı ülkeleri ile ilişkilerini geliştirme karşın İsrail politikasında kararlı bir tutum sergilemeye devam etmiştir.

Suriye'nin Türkiye ile ilişkileri ise, ilk önce Fransız mandası döneminde Hatay'ın önce bağımsız olması, sonra da Türkiye'ye katılması nedeniyle gerilmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrası başlayan kutuplaşmada Türkiye batı ittifakında yer alırken, Suriye, Sovyetler Birliği ile yakınlaşmıştır. Daha sonraki yıllarda ise, Türkiye'nin Fırat Nehri'ne yaptığı barajlar ile başlayan su sorunu ve buna karşılık Suriye'nin PKK gibi terör örgütlerini desteklemesi, ilişkilerdeki gerginliğin artarak devam etmesini

sağlamıştır.

Kısaca, 1930'lardan itibaren Suriye ve Türkiye bölgede, zaman zaman diplomatik ilişkilerin askıya alınması, sınırlarda gerilim yaşanması ve 1957 ve 1998'de neredeyse savaşa dönüşecek askeri tehditler ile sonuçlanan, değişimlere maruz kalmıştır.

Son dönemde Suriye, oluşan yeni şartlar çerçevesinde zorunlu bir değişim sürecine girmiştir. Beşar Esad'ın iktidara gelmesini takiben Suriye'nin siyasi, ekonomik ve sosyal yaşamında bir değişim süreci yaşanmaya başlamıştır. Ancak Suriye'nin, etnik ve dinî açıdan çeşitlilik arz eden bir yapıya sahip olması tarih boyunca batılı güçlerin azınlıklar yoluyla bölgeye müdahalelerini kolaylaştırmış olduğu gibi, bu durum günümüzde ve gelecekte de ülkenin ulusal bütünlüğü açısından zafiyet olarak görülmektedir.

Kaynakça:

Albert HOURANI; *Syria and Lebanon: A Political Essay*, Oxford University Press, Fourth Impression, Lebanon, 1968.

Daniel PIPES; *Greater Syria: The History of an Ambition*, Oxford University Press, New York, 1990.

Nikolaos Van DAM; *Suriye'de İktidar Mücadelesi: Esad ve Baas Partisi Yönetiminde Siyaset ve Toplum*, çev. Semih İdiz ve Aslı Falay Çalkıvık, İletişim Yayınları, 1.Baskı, İstanbul, 2000.

Raymond A. HINNEBUSCH; "The Foreign Policies of Syria", Raymond Hinnebusch and Anoushiravan Enteshami (Ed.), *The Foreign Policies of Middle East States* içinde, Lynne Rienner Publishers Inc. London, 2002, ss. 141-165.

Thomas COLLELO; *Syria: A Country Study*, United States Government Secretary of the Army Federal Research Division, Washington D.C., 1988.

Yasin ATLIOĞLU; "Arap Orta Doğusu'nda Yerleşmenin Demokratikleşme Üzerindeki Etkisi ve Suriye Arap Cumhuriyeti'nde Azınlıklar", *Stratejik Öngörü Dergisi*, Tasam Yay., Yıl:2, Sayı:4, İstanbul, 2005, ss. 74-86.

Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı

Orhan Veli ALICI

(2005 Mezunu, İETT, Müfettiş)

Kişinin sırf insan olduğu temeline dayanan “*insan hak ve hürriyetleri*” insanlık tarihi boyunca birikimli olarak arttırılmış ve çeşitli güvence yolları ile korunmaya çalışılmıştır. Bu koruma ve kollama süreci özellikle son yüzyılda uluslararası bir boyut kazanmış ve çeşitli yaptırım hükümleriyle caydırıcı olma vasfını da kazanmıştır. Günümüzde Anayasal normlar çerçevesinde anılan hak ve hürriyetlerin korunması yüksek mahkemeler eliyle de sağlanmaktadır. Bu dava türü genel olarak “bireysel başvuru” ya da “anayasa şikâyeti” olarak adlandırılmaktadır. Bu çerçevede bireysel başvuru ya da anayasa şikâyeti; yasama, yürütme veya yargı organları tarafından temel hak ve özgürlükleri ihlal edilen bireylerin başvurdukları olağanüstü bir kanun yolu olarak tanımlanmaktadır. Anılan bu kanun yolu, günümüzde birçok ülkede uygulanmakta olup, özellikle Kıta Avrupası ve Latin Amerika ülkelerinde yaygınlık kazandığı ve ülkelerin anayasal sistemlerine göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Federal Almanya’da 1951-2005 yılları arasında Anayasa Mahkemesi önüne gelen 157.233 başvurudan 151.424’ünün “anayasa şikâyeti” olduğu ve bu şikâyetlerden sadece 3.699’ünün kabul edildiği belirtilmiştir. Bu ve benzeri birçok veri dikkate alındığında “anayasa şikâyeti” yolunun yeterince mağduriyetleri gideremediği ve etkin bir yargılama yolu olmadığı hususları dile getirilmektedir.

Ülkemizde de 2010 yılında yapılan bir düzenleme ile Anayasa Mahkemesine “bireysel başvuru” yapılmasının yolu açılmıştır. Şöyle ki, 5982 sayılı Kanununun 18. maddesi ile 1982 Anayasasının “Anayasa Mahkemesinin Görev ve Yetkileri” başlıklı 148. maddesinde değişiklik yapılmış ve Anayasa Mahkemesine “Bireysel Başvuru” yapılmasını düzenleyen hüküm eklenmiştir. Bu maddeye göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında olan ve Anayasamızda güvence altına alınmış bulunan herhangi bir temel hak ve özgürlüğün kamu gücü tarafından

ihlal edildiği iddiasıyla herkesin Anayasa Mahkemesine başvurabileceği hüküm altına alınmıştır. Böylece ihlal iddiasında bulunan kişilerin olağan kanun yollarını tükettikten sonra Anayasa Mahkemesine başvuru yapma hakları doğmuştur. Şunu da belirtmek gerekir ki “bireysel başvuru”; iptal davası ya da itiraz yolu gibi anayasa mahkemesine yapılan diğer başvuru yollarından ayrı olarak, doğrudan temel hak ve özgürlüklerin sahibi olan bireylerin başvurabilecekleri ve esas amacı anayasal düzeni değil, bizzat temel hak ve özgürlükleri korumak olan bir mekanizmadır.

Ancak “hak” anlamında öngörülen bu yeni uygulamanın başkaca bir iç hukuk yolu olduğu, dolayısıyla iç hukuk yollarında bir artışa neden olacağından AİHM’e yapılacak başvuruları da azaltacağı düşünülmektedir. Ancak AİHM’in bu yargı yolunu “etkili ve yeterli bir yargı yolu” olarak kabul etmesi gerekmektedir. Aksi halde ilgililer bu yargı yolunu kullanmaksızın AİHM’e başvurabileceklerdir. Bu belirsizlik, anılan yargı yolunun uygulanması süreciyle beraber açıklığa kavuşacaktır. Başvurular ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesinin, AİHM içtihatlarını ve evrensel hukuk normlarını dikkate alarak karar vermesi durumunda, bu kanun yolunun AİHM tarafından etkili ve yeterli bir yargı yolu olarak kabul edileceği de açıktır.

Anayasadaki anılan düzenlemeden sonra 6216 sayılı “*Anayasa Mahkemesi’nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun*” çıkarılmış ve bu Kanunun dördüncü bölümünde bireysel başvuruların usul ve esasları düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenlemede; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye’nin taraf olduğu protokoller kapsamında bulunan ve Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla herkesin Anayasa Mahkemesine doğrudan ya da mahkemeler veya yurt dışı temsilcilikleri vasıtasıyla başvurabileceği yinelenmiştir. Bu yola başvurulmadan önce güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenen insanların kanunda belirtilen tüm başvuru yollarını tüketmiş olması da gerekmektedir. Başvuru dilekçesinde; işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle ihlal edildiği ileri sürülen hak ve özgürlüğün ve dayanılan Anayasa hükümlerinin, ihlal gerekçelerinin, başvuru yollarının tüketilmesine ilişkin aşamaların, başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarih ile varsa uğranılan zararın belirtilmesi gerekmektedir. Yapılan bu düzenlemede, bireysel başvuru süresinin 30 gün olacağı, bu süre içerisinde başvuru yapılmazsa mazeret dahilinde 15 günlük bir ek süre verileceği, eksik evrakla yapılan başvurularda da evrakların tamamlanması maksadıyla 15 günlük süre verileceği hüküm altına alınmıştır. Harçlar Kanununun “Mahkeme Harçları” bölümünde yapılan bir düzenleme ile Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru sırasında yatırılması gereken harç bedelinin 150,00 ₺ olduğu belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi bireysel başvuruların kabulü ve incelenmesi sürecinde bölüm ve komisyon olarak örgütlenecektir. “*Komisyon*”; bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesini yapmak üzere oluşturulan kurul konumunda iken, iki farklı “bölüm” ise bireysel başvuruları karara bağlamak üzere bir başkanvekili başkanlığında yedişer üyeden oluşacaktır. Her bölüm ise, bir başkanvekilinin başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanacaktır. Yukarıda belirtilen esaslar dahilinde yapılan başvurular iki aşamalı olarak incelenecektir. Öncelikle komisyonlar marifetiyle yapılan başvuruların kabul edilebilirlik şartlarını taşıyıp taşımadığına bakılacaktır. Kabul edilebilir olmadığına oy birliği ile karar verilen başvurular hakkında “kabul edilemez-

lik” kararı verilecek olup, oy birliği sağlanamayan dosyalar ise, bölümlere havale edilecektir. Kabul edilebilirliğine karar verilen bireysel başvuruların esas incelemesi “*bölümler*” tarafından yapılacak ve başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilecektir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Anayasa Mahkemesine bildirecektir. Komisyonlar ve bölümler bireysel başvuruları incelerken bir temel hakkın ihlal edilip edilmediğine yönelik her türlü araştırma ve incelemeyi yapacak, gerekli görülürse duruşma dahi yapılabilecektir. Bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağına belirlenmesi ile sınırlı olacaktır.

Tüm bu esastan yapılan incelemeler neticesinde, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilecektir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilecektir. Bu hükmün yerindelik denetimi, idari eylem ve işlem niteliğinde olamayacağı da hüküm altına alınmıştır. Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilecektir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine Anayasa Mahkemesi tazminata da hükmedilebilecek veya genel mahkemelerde dava açılması yolunu gösterebilecektir. Mahkemenin esas hakkındaki gerekçeli kararı ilgililere ve Adalet Bakanlığına tebliğ edilecek ve Anayasa Mahkemesinin internet sayfasında yayımlanacaktır.

Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvurucular aleyhine ise, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca 2.000,00 ₺'den fazla olmamak üzere disiplin para cezasına da hükmedilebilecektir.

6216 sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesinde Anayasa Mahkemesinin 23/9/2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceleyeceği de hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede anılan tarihten sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlara karşı başvurulacak bir yargı yolu olan sistemin ilerleyen günlerde ne tür sonuçlara neden olacağı görülecektir.

Sonuç olarak, anılan başvuru yolu ile temel hak ve hürriyetlerin korunması, Türkiye bazında AİHM'in iş yükünün azaltılması, böylece iç hukuk ihlallerinin yine iç yargısal organlarımız eliyle çözülmesi amaçlanmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesine yapılacak olan bireysel başvuru hakkının amaca ulaşabilmesi için, bu kanun yolunun etkili ve yeterli bir iç yargı yolu olarak dizayn edilmesi, ihlal konusu olan uyuşmazlıkların çözüm üretecek bir metotla sonuçlandırılması ve bunların Mahkemenin kararlarına yansıtılması gerekmektedir. Aksi takdirde bireysel başvuru yolu AİHM tarafından etkili ve yeterli bir iç yargı yolu olarak kabul edilmeyecektir. Bunun sonucunda da birçok iç hukuk ihlalleri bu yargı sürecine girmeksizin uluslararası platforma (AİHM'e) taşınabilecektir. Bir başka önemli nokta ise, mevcut yasal düzenlemeler incelendiğinde, temel hak ve özgürlüklere aykırı olan kanunlara ve KHK'lara karşı ne yapılacağı hususundaki belirsizliktir. Bu çerçevede uygulama ile beraber ortaya çıkacak olan riskli ve sorunlu alanların yasal düzenlemelerle çözülmesi, tesis edilen bu sistemin işlerliğini arttıracak ve temel hak ve hürriyetlerin iç hukuk yoluyla korunması sağlanabilecektir.

Kaynakça:

Bahadır KILINÇ, “*Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru (Anayasa Şikâyeti) Kurumu ve Türkiye Açısından Uygulanabilirliği*”, Anayasa Yargısı Dergisi, Sayı 25, Yıl 2008, s. 19-59.

Cem Duran UZUN, “*Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolu (Anayasa Şikâyeti) Beklentiler ve Riskler*”, Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Sayı 50, Şubat 2012.

Ece GÖZTEPE, “*Türkiye’de Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkının (Anayasa Şikâyeti) 6216 Sayılı Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi*”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:95, 2011, s. 13-40.

Öykü Didem AYDIN, “*Türk Anayasa Yargısında Yeni Bir Mechanizma: Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru*”, Gazi Ün. Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XV, Y. 2011, Sayı 4, s.121-170.

Çok Kültürlülük, Hoşgörü ve Osmanlı Modeli

Dr. Seyfi SAY

(1986 Mezunu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Uzman)

Batılılara özenerek “çok-kültürlülük” (multi-culturality) diye adlandırdığımız uygulama gerçek anlamda bir çoğulculuk içermez. Çünkü çok-kültürlülük denilen şey çok-hukukluluk demek değildir. Yani siz müslümansınız diye medenî hukuk alanında size İslâm’ın hükümleri uygulanmaz. Bu, ceza hukuku için de böyledir. Bu açıdan bakıldığında, çok-hukukluluğa da kısmen imkân tanıdığı için, İslâmî hükümlerle yönetilen toplumların daha özgürlükçü olduklarını kabul etmek gerekir. Nitekim Fransız siyaset bilimcisi Bruno Etienne şöyle demektedir: *“Ama bu bir manipülasyon aslında. Osmanlı İmparatorluğu’ndaki köleler, bugünün sözde özgür bireylerinden daha çok özgürlüğe sahiptirler. Bununla köleliği savunduğum sonucu çıkarılmasın.... Bugün muazzam bir özgürlük illüzyonu içinde yaşıyoruz, kısacası.”*

Bununla birlikte tam anlamıyla bir çok-hukukluluk hiçbir zaman mümkün olmaz. Mesela bir müslüman ile hıristiyan arasında cinayet olayı yaşandığında hangisinin benimsediği hukuk sistemi uygulanacaktır?.. Mevcut hukuk sistemine hiçbir etkisi olmayan bir “kültür”, çok fazla birşey ifade etmez. Üstelik, meseleye kültür kavramı ile yaklaştığımızda, başkalarının paradigmasını egemen hale getirmiş olursunuz. Wallerstein, kavramın, “siyaset”in elinde bir silah haline geleceği uyarısında bulunur: *“... Kültür, analitik bir kavram veya analitik bir inşaa olmaktan çok, etrafında heyecanla toplanan bir belagat bayrağı, büyük siyasi muharebelerde bir silah olup çıkmaktadır. Kültür kavramının böyle kısa yoldan siyasi bir programın yedeğinde kullanılması ... son bulacak değildir.”*

O halde, çok-kültürlülüğe ne kadar inanılıp güvenilebileceğini sormak gerekir. Entegrasyon ve asimilasyon politikaları ile çok-kültürlülük söyleminin bir arada götürülmeyeceğinin garantisi nedir? Şeriat’le yönetilen bir ülkede zimmîlerin

hukukî statülerinin değişmeyeceği kesindir, peki çok-kültürlü olduğunu ilan eden bir ülkenin çok-kültürlülükten anladığı şeyin değişmeyeceğinden nasıl emin olabiliriz?!

Kültür, İslâm’a ait bir kavram değildir, bu nedenle İslâm’ın çok-kültürlülük diye bir meselesi yoktur. Fakat İslâm, farklı din, dil ve etnik kökenleri reddetmez; tam aksine onlar hayatın, Allahu Teala öyle yarattığı için var olan ve kendilerine (özellikle son ikisine) müdahale edilmemesi gereken gerçekleridir. O yüzden, İslâm’a göre yönetilen bir toplum her zaman çok-dinli (*“Dinde zorlama yoktur”*), çok-dilli ve çok-ırklıdır.

Bu nedenle “getto” kavramı İslam ülkelerine değil, Batı’ya özgüdür. Getto, *“toplum dışı”* insanların yaşadıkları semtler olarak Batı’ya özgü bir yerleşim modelidir. Bu modele İslâm dünyası her zaman yabancı oldu. Türkiye Diyanet Vakfı’nın yayınladığı *“İslâm ve Demokrasi”* (3) adlı sempozyum bildirilerinden oluşan kitapta Mehmet Özdemir, Endülüs şehirciliği alanında otorite bir isim olan Torres Balbas’dan da şu bilgileri naklediyor: *“Müslümanlar, zımmî hristiyanlar, yahudiler, Doğulu Araplar, Berberiler, kuzeydeki İspanyol krallıklarından gelen hristiyanlar, Franklar, Cenevizliler ve sakalibe gibi Endülüs hayatına ayrı bir hususiyet kazandıran farklı dinler, farklı kültürler ve farklı soylardan insanlar, kendi kıyafetleri içinde ve kendi lisanlarını kullanarak, resim tablosunu andıran bir kalabalık halinde şehir merkezinde dolaşmaktaydı.”* Kuşkusuz bu, salt Endülüs’e özgü değildi. Her ne kadar gayrimüslimlerin toplu halde yaşadıkları yerleşim birimleri mevcut idiye de

(İstanbul'un Pera'sı gibi), buralar getto niteliği taşımıyordu.

Bu durumun temellerini İslam'ın (deyim yerindeyse) paradigmasında aramak gerekir. İslâm'ın paradigması adalettir, demokrasinin paradigması ise (Sami Selçuk'un belirttiği gibi) görecelik ve hoşgörü. Demokrasiyi seçme eğilimi gösterenlerin gözde kavramı (köken olarak IV. Henri'nin ilan ettiği "Nantes Buyruğu"na kadar giden ve Voltaire tarafından yaygınlaştırılan) "hoşgörü"dür, çünkü hoşgörü ve görecelik demokrasinin paradigmasıdır. Sami Selçuk şöyle demektedir: "**Demokrasinin paradigması, hoşgörü ve göreceliktir. Bilgi, görüş, eylem, ahlâk açısından gerçekler görecedir. Bunu ayakta tutan da hoşgürüdür. Çünkü hoşgörü ötekinden nefret etmeme bilincini kazandıran erdemdir. Bu yüzden, demokraside çoğunluğun kararı, hiçbir zaman gerçeğin kanıtı değildir. Sadece tartışmayı geçici olarak sona erdiren çaresizliğin çaresidir.**" (4)

Hoşgörü kavramı "görecelik"ten ayrı düşünülemez. Prof. Dr. Gilles Veinstein şunları söylemektedir:

"... 18. yüzyıldaki Aydınlanma filozoflarına göre, hoşgörü şöyle tanımlanabilir; başkalarının fikirlerine saygı göstermeliyiz, çünkü biz kendi düşüncemizin doğruluğundan emin değiliz, öyleyse kendimizin yanılacağı ihtimalini göz önünde bulundurarak, o zaman belki de başkaları haklı olabilirler, bunu tam olarak bilmediğimiz için de böyle bir şüpheli durumda bütün farklı düşüncelere yer vermek gerekir. Bu durum doğal olarak kesinlikle padişahın tavrı olamaz, zira o hiçbir zaman haksız olabileceğinden şüphe içerisinde olamazdı. O halde nasıl oluyor da tebaasının bazılarının başka dinden olmasını kabul edebiliyor? Bu sadece 'zımmî' kavramı, yani liberal İslâm geleneği; hatta bu İslâm cereyanını İslâm'ın en yaygın şekli olarak da kabul edebiliriz." (5)

"Sağduyu" adlı kitabıyla (Adı "dünyayı değiştiren kitaplar" arasında anılır) ABD'nin bağımsızlık hareketine yaptığı katkı sonucu ün kazanmış olan Thomas Paine, hoşgörü kavramına karşı çıkar. Ona göre hoşgörü, hoşgürsüzlüğün zıddı değil, onun sahtesidir: "**Müsamaha, müsamahasızlığın zıddı değil, onun sahtesidir. Her ikisi de müstebitliktir. Biri kendinde vicdan hürriyetini vermemek hakkı-**

ını, öbürü de onu bahşetmek hakkını var sanır." (6)

Paine'ye göre, hoşgörü, aslında Tanrı'nın yetki alanına küstahça ve kâfirce bir müdahaledir:

"... müsamaha dediğimiz hoşgörürlük, insan ile insanın değil, kilise ile kilisenin de değil, herhangi iki din arasına da değil, Allah ile insan arasına, yani kul ile Tapılacak arasına girer; ve insanın ibadetini yapmasına göz yumarken takındığı aynı fuzuli, o hiç yeri olmayan gereksiz yetkilerle, küstahçasına ve kâfircesine, Ulu Tanrı'nın bu ibadeti kabul etmesine müsamaha etmeye kalkışır." (7)

Kaldı ki, Batılılar'ın "hoşgörü"sünün "modernlik" in izin verdiği sınırlar içinde kaldığını görmekteyiz. Touraine 1989'da başörtüsünü savunuyordu, çünkü onu modernlik için bir tehdit olarak algılamıyordu, hatta tam aksini düşünüyordu. Demek oluyor ki ortada ne "görecelik" vardı ne de hoşgörü. Modernite, Batı'nın, kendisine ait olan şeylere verdiği ad olduğuna göre, aslında modernlik Batılılaşmak (daha müşahhas biçimde ifade etmek gerekirse; Fransa'da Fransızlaşmak, İngiltere'de İngilizleşmek) demektir. Modernite kavramı, Batılılaşmanın üstündeki bir örtüdür; böylece Batılılaşma, yerini, (Batı'ya ait olmadığı imasıyla) "evrensel bir olgu" gibi gösterilmeye çalışılan "nötr" bir kavrama bırakmaktadır. Evet, demokrasinin paradigması hoşgörü, İslâm'ın paradigması adalet, "hukuk devleti" olamamış modern devletlerin paradigması da egemenliktir. İslâm'ın paradigması "el-Adlü esasü'l-mülk" der, yani "**Adalet, mülkün/egemenliğin temelidir.**"

İslâm'ın paradigmasının veciz bir ifadesine, Osman Gazi'nin Orhan Gazi'ye yaptığı vasiyette şahit olu-

yoruz. Osman Gazi, vefatı sırasında oğlu Orhan Gazi'ye şöyle demişti:

**“Oğlum, Allah'ın emrettiklerinden gayri iş işleme-
yesin. Bilmediğini Şeriat ulemasından sorup anla-
yasın. İyice bilmeyince bir işe başlamayasın. Zalim
olma, âlemi adaletle şenlendir. Cihadı terk etme-
yerek beni şâd et. Bizim mesleğimiz Allah yolu ve
maksadımız Allah'ın dinini yaymaktır. Yoksa kuru
kavga ve cihangirlik davası değildir.”**

Osmanlı dava olarak sübjektif, durağan, statüko-
cu ve **“ben-merkezci”** bir hedef seçmiş olsaydı,
ufku değil Anadolu sınırlarını, Söğüt civarını bile
aşamazdı. Diğer beyliklerin durumu böyleydi. Os-
manlı, Anadolu'daki **“Türk birliği”**ni sağlama hede-
fine kilitlenseydi, komşularıyla uğraşması, böylece
kendi kendisini tahrip eden bir hedefe kilitlenmesi
anlamına gelirdi bu. Osmanlı'nın aksine, Karama-
noğulları Beyliği, Anadolu Selçuklu Devleti'nin bir
benzerini kurmayı kendisine hedef seçmişti, çünkü
onun varisi olduğunu iddia ediyordu. Bu anlayış,
zor zamanlarında Osmanlı'yı arkadan vurma hak-
kını kendisinde görmesine yol açtı. Onun vizyonu
Anadolu topraklarıyla sınırlı kalırken, Osman-
lı'nın Anadolu'yu da, Türklüğü de, Selçuklu'dan
kalma kurumsal yapıyı da aşıyordu. Böyle olmasay-
dı, kendi içine kapanırdı.

Başlangıçta seçtiğiniz hedef ve yararlanmayı dü-
şündüğünüz araçlar, gelişmenizin sınırlarını da ta-
yin eder.

Osman Gazi'nin oğlu Orhan Gazi'ye yaptığı diğer
nasihatler, onun kendisi ve oğlu için belirlediği
misyonun daha iyi anlaşılmasını sağlar:

**“Ey oğul! Her işten önce din işlerine dikkat et! Zira
farızaya (farzlara) dikkat, din ve devletin güçlenme-
sine sebeptir. Din işlerini; dikkatli olmayan, itikadı
bozuk ve doğru yoldan ayrılmaya yönelen, büyük
günahlardan kaçınmayan, helâla-harama dikkat et-
meyen sefihlere ve ayrıca tecrübesiz kişilere bırak-
ma, devlet idaresinde bu gibi kişilere iş verme! Zira
Yaratan'dan korkmayan, yaratılandan hiç korkmaz.**

**“Büyük günah işleyen ve bunu devam ettiren kim-
sede sadakat olmaz! Böyle kişilerin sadakati olsa,
ümmeti olduğu Peygamber-i Zîşan'ın sadık tebli-
gatı üzere hareket eder de Şer-i Şerîfin (Şeriat'in)
dışına çıkmazdı....**

**“Zulümden, bid'atten sakın! Zulme ve bid'ate teşvik
edenleri devletinden uzaklaştır. Çünkü böyleleri
seni zevale uğratmış olurlar....**

**“Beytü'l-mali (devlet hazinesini) koru! Devletin
servetini çoğaltmaya çalış! Şer-i Şerîfin ölçüsüne
göre sana ait olana kanaatle, ihtiyaçlarından ve ge-
rekli olanlardan başka lüzumsuz yere telef etme,
israftan kaçın.**

**“Askerinle, malınla gururlanma! Zira onlar Allah
yolunda cihad için, milletin işlerinin yerli yerinde
görülmesi ve cihana adalet ve fazileti yayman için
vasitadırlar.**

**“Sadakatle (doğrulukla) Allah rızası için çalışan
devlet erkânını koru! Vefatlarından sonra böyle
kimselerin çoluk-çocuğuna bak, ihtiyaçlarını kar-
şıla!**

**“Halkından hiç kimsenin malına tecavüz etme!
Hak edenlere yardım ile iltifat elini uzat, böyleleri-
nin yakınlarını sıkıntıdan kurtar....**

**“... Allah'ın (c.c) hakkını ve kulların hukukunu
gözet!**

**“Ve senden sonrakilere böyle nasihat etmekten geri
durma. Ve adalet ve insafa riayet ile zulmü kaldır-
maya devam ile her bir işe teşebbüste Allah'ın yar-
dımına güven! Halkını düşman istilasından ve zul-
me uğratılmaktan koru! Haksız yere hiç bir ferde
layık olmayan muamelede bulunma! Halkı taltif et,
hepsinin rızasını kazan!”**

Osman Gazi'nin bu nasihatlerinde aşiretçilik, oy-
makçılık, devleti kutsallaştırma, tarafgirlik, hama-
set, cihangirlik, övünme, gurur, kibir, iç düşman,
ebediyen payidar olma iddiası vs. yoktur. O, ala-
bildiğine samimi bir müslümandır. Bu öğütleriyle
Osman Gazi, Makyavelistlerin tam zıddı kutup-
ta yer alır. Ona göre, ancak Allah'tan korkan ve
Resulullah'a sadık olan adama güvenilebilir. Ba-
şarısını **“inayet-i celile-i Rabbanîye”**, Allah'ın lütfu
olarak görür. Ve o, oğlu Orhan Gazi'ye, **“Herşeyden
önce din işlerine, farzlara dikkat et!”** der.

Osman Gazi, **“Devletin birlik ve bekası için kimse-**

ye göz açtırma, dikkatli ol, birilerinin başını ez!” demiyordu. “Adalet ve insafa riayet ile zulmü kaldırmaya devam ile her bir işe teşebbüste Allah’ın yardımına güven!” diyordu.

Devletin “zeval”inin, yani gerileme ve yıkılışının iki şeyle olacağını belirtmekteydi: Bid’at (Kur’an ve Sünnet’e aykırı yeni uygulamalar/yasaların çiğnenmesi) ve zulüm (adaletsizlik/hukuk devleti olamamak).

Adaleti hedef almak, “*hukuk devleti*” olmayı seçmek demektir. Hz. Ömer, “*el-Adlü esasü’l-mülk*” der, yani “*Adalet, mülkün temelidir*”. Arapçada mülk, hakimiyet (egemenlik) anlamına gelir, arsa-tarla değil. Nitekim Osmanlı’da devlete dört sınıfın hakim olduğu söylenir hep: İlmiye, ordu, mülkiye, kalemiye. Mülkiyeden kasıt yöneticilerdir. “*Adalet mülkün temelidir*” demek; hakimiyet (hükmetme, hükümet etme), yani devletin bekası, ülkenin birlik ve bütünlüğü adaletle sağlanır demektir. Adaleti yok ederek millî birlik ve bütünlüğü korumaya çalışmanın, benzinle yangın söndürmeye uğraşmaktan farksız olduğunu anlamak zorundayız. Birliği yok etmek için, birlik ve beraberlik adına haksızlık yapmak yeterlidir. Bu durumda birlik bir mecburiyete dönüşür, istenilen değil, katlanılan birşey haline gelir. Ancak gönüllü birliktelikler devamlı olabilir. Gönüller de adaletle kazanılabilir.

Adalet; düşmanlık ve kin duygularına mağlup olmamayı gerektirir: “*Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsizliğe itmese. Adil olun; bu, takvaya daha yakındır. Allah’tan korkun! Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.*” (Maide, 5/8.)

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “*Üç şey kurtarıcıdır: Gizlide ve aşikârede Allah’tan korkmak, zenginlikte ve fakirlikte iktisat, kızgınlıkta ve hoşnutlukta adalet.*”

“*Adil*” sıfatını hak edenler, düşmanlarına karşı (kızgınlıkta) da adil olmayı başarabilen, onların da hukukunu çiğnemeyenlerdir. Hukuk devleti olmak da, toplumun her kesimine karşı adil olmayı, bazılarını “*düşman*” olarak nitelendirip hukuk dışı uygulamalara tabi tutmamayı gerektirir. Düşman-

lık duyguları kadar yakınlık ve dostluk da (hoşnutluk) adil olmaya engel teşkil edebilir. İnsanlar genelde kendi yandaşlarının kabahatlerini sürekli affetme eğilimi gösterirler. Düşmanları ise bu atıfetten yararlanamaz. Hukuk devleti olmak, devlette ruhbanların veya laiklerin (veya başka bir ayrıcalıklı sınıfın) hukuk açısından başkalarına göre imtiyazlı konumda olmamaları anlamına gelir. “*... Sözü söylediğiniz zaman, yakınlarınız dahi olsa adaletli olun. Allah’a verdiğiniz sözü tutun. İşte Allah size, iyice düşünesiniz diye bunları emretti.*” (En’am, 6/152.)

Makyavel’in tavsiye ettiği gibi misyon olarak “*hakimiyetin devamı*”nı seçen ve bu amaçla adaleti çiğneyenlerin, eylemleriyle kendi amaçlarını tahrip ettiklerini tarih göstermektedir. Uluslararası ilişkilere, insan hak ve hürriyetlerine, devlet ve birey ilişkilerine Osmanlı gibi büyük bir misyon ve vizyon çerçevesinde yaklaşanlar, devletin bekasına da hizmet etmiş olurlar.

Notlar

1. “*Osmanlı’nın köleleri bizden daha özgürdü*”, Yeni Şafak, 21 Ekim 2002.
2. Immanuel Wallerstein, *Jeopolitik ve Jeokültür*, çev. Mustafa Özel, İstanbul 1993, s. 274.
3. Bkz. İslâm ve Demokrasi, 2. b., Ankara: TDV, 2005.
4. <http://www.angelfire.com/pq/bulent/yargitay.html>
5. www.filozof.tripod.com/osmanli1.html
6. Thomas Paine, *İnsan Hakları*, çev. Mehmet Osman Dostel, 2. b., İstanbul 1988, s. 83.
7. A.g.e., s. 84.

Günlük Toplantıların Etkinliği Nasıl Sağlanır?

Dr. Mahmut DEMİRKAN

(1987 Mezunu, THY, İnsan Kaynakları Koordinatörü)

mahmutdemirkan@yahoo.com.tr

“Asistanım gününü ayarladıktan sonra bana ve katılımcılara bildirdi; toplantı iki gün sonra yapılacaktı. Yani hazırlanmam için zamanım vardı. Ancak konu benim açımdan önemli olduğu için, gün sonunda işlerimi tamamladıktan sonra şimdiden hazırlık yapmaya karar verdim. Bir gündem oluşturarak konunun daha iyi anlaşılması ve toplantıda sağlıklı karar alınmasını sağlamak için kısa bir sunum hazırladım.

Toplantı günü geldiğinde asistanım toplantıdan önce toplantı odasının düzenini, teknik hazırlıkları ve havalandırmasını kontrol etti ve beni bilgilendirdi. Her şey yolundaydı. Ben de toplantı başlamadan 5 dakika önce toplantı odasına giderek yerime oturdum. Diğer katılımcılar da genellikle birkaç dakika içerisinde gelerek boş buldukları koltuklara oturdular. Oturma düzeni genellikle aynı idi. Daha tecrübeli olanlar veya unvan bakımından üstte olan yöneticiler masanın baş tarafına dizilmişlerdi. Hemen her toplantıda katılımcılar, toplantı başlangıç zamanına ve bu oturma düzenine hep uyuyorlardı.

Herkese, “hoş geldiniz” dedikten sonra birkaç dakika içerisinde hal hatır sordum. Gündemi ve konunun önemini katılımcılara aktardıktan sonra, hazırladığım sunumu kendileriyle paylaştım. Daha sonra toplantının yönetimine ilişkin inisiyatifi bırakmadan görüşlerini almaya başladım. Toplantıda benimle birlikte tam 9 kişi vardı. Konuyu farklı boyutlarıyla masaya yatırdık. Hemen herkes yeni uygulamanın hayata geçirilmesine ilişkin görüş ve düşüncelerini dile getirdi, kendilerine düşen sorumluluklar konusunda gerekli desteği vereceklerini konuşmalarından anladım. Konunun anlaşılacağına kanaat getirdikten sonra destek için son kez herkesten görüş aldım. İçimden tamam dedim ve saatime baktım. Öngördüğümüz gibi toplantının sonuna da yaklaşmıştık. Toplantıyı kapatmak üzere hazırlandım, toplantı sonucunu kendileriyle paylaşacağımı bildirdikten sonra, daha

önce belirlediğimiz toplantı raportörüne yüzümü dönerek teyidimi aldım ve katılımcılara teşekkür ederek toplantıyı bitirdim.

Yaklaşık 20 yıllık iş hayatımda hiçbir şirkette görmedim bu toplantı kültürünü. En kritik karar alma toplantılarında bile, bir araya gelen insanlar nezaketi, kibarlığı, hoş görüyü, zamana ve her şeyden önemlisi başkalarına saygıyı hiç ellerinden bırakmadılar. İşte en çok bu yüzden seviyorum burayı”.

Bilgilendirme, bilgi alışverişinde bulunma, sorunları belirleme, çözme veya karar alma gibi işlevleri yerine getirmek üzere kullandığımız toplantılar, günlük iş yaşamımızın vazgeçilmez yönetim araçlarıdır. Fakat hemen hepimiz çok sık toplantı yaptığımızdan şikayet eder, toplantılarımızın etkin ve verimli olmadığından bahseder dururuz. Ne yazık ki iyileştirme konusunda da önce kendi üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeyiz.

Peki günlük toplantılarımız nasıl olmalı? Neden hep toplantıların etkin olmadığından şikayet ederiz? Etkin ve verimli bir toplantının gerekleri nelerdir? Toplantılar, yukarıda anlatılan küçük hikayedeki yönetici gibi işletmenizi sevmenize mi, yoksa nefret etmenize mi hizmet ediyor? Ne dersiniz?

Şimdi kendinizi hikayedeki yöneticinin yerine koyun ve yapmanız gerekenleri bir bir sıralayın.

1. Toplantının gerçekten gerekli olduğuna karar vermiyim ve ona göre organizasyon yapmalıyım. İnsanların ve kendimin zamanını boşa harcama-

mam gerekir.

2. Daha iyi anlaşılabilmem için toplantının konusunu ve amacını açık bir şekilde ortaya koymalıyım.

3. Toplantının türünü belirlemem gerekiyor (örneğin; toplantım bir karar toplantısı mı, bir koordinasyon ya da bilgi paylaşım toplantısı mı?).

4. Toplantının gündemini de açık bir şekilde belirlemeliyim ve buna uygun bir süre tayin etmeliyim.

5. Toplantının zamanını iyi ayarlamam gerekiyor. İlgi ve alaka en yüksek seviyede olmalı.

6. Toplantının katılımcılarını önceden belirlemeliyim, ilgisiz olanları katarak toplantıya farklı boyutlar kazandırmamalıyım.

7. Toplantının katılımcılarına önceden gerekli bilgileri ulaştırabilmeliyim ki hazırlıklarını yapsınlar.

8. Toplantı odasının uygunluğunu ve kullanacağımız araç-gerecin hazır olup olmadığını toplantı öncesinden önce kontrol etmeliyim veya ettirmeliyim ki toplantı sırasında zor durumda kalmayalım.

9. Toplantıya otoritesine saygı duyulacak katılımcılardan birisinin başkan olmasını veya ben organize ediyorsam benim başkanlık etmemi sağlamalıyım (Bunu açıkça dile getirmeme gerek yok aslında. Hal ve hareketlerimle bunu tesis edebilirim).

10. Başkan veya ben toplantının başında kısa bir açılış konuşması yapmalıyım (Süreye, konu ve gündeme ilişkin bilgi vermek, toplantıda birbirini tanımayan kişiler var ise bunları tanıştırmak, başka bilinmesi gereken konulara ilişkin açıklama yapmak vb. için)

11. Toplantının başlangıç ve bitişini yönetebilmeliyim (Toplantıyı zamanında başlatıp, zamanında bitirebilme becerisine sahip olmalıyım)

12. Toplantıya ilgi uyandırabilmeliyim, herkesin konuşmasına imkan yaratıp, toplantı esnasında katılımcıların odaklanmasını sağlayabilmeliyim.

13. Tartışmaları yönlendirip, çok gerekmediği süre-

ce gündem dışına çıkılmasını önlemeliyim.

14. Toplantı sırasında bir kişinin toplantıya ilişkin not almasını sağlamalıyım (En kötü ihtimalle bunu kendim yapmalıyım).

15. Toplantı sonunda toplantının sonuçlarını katılımcılarla ve gerekirse ilgili tüm kişilerle paylaşmalıyım.

16. İşletmede bütün bunları içeren bir toplantı kültürü geliştirme imkanım varsa bunu sağlamalıyım.

17. Eğer bunları yapamıyorsam, işletmemdeki toplantılar hakkında ileri-geri konuşmamalıyım. Eğer konuşuyorsanız, biliniz ki; aslında **“toplantılar ve yapılış biçimleri, işletmelerin genel kültürlerinin bir görüntüsü, işletmedeki iş yapma biçiminin ve yönetim anlayışının çok açık bir göstergesi”dir. “Toplantılarını etkin ve verimli bir şekilde yöneten işletmeler ve yöneticiler genel yönetimde de başarılı olanlardır”.**

Lütfen günlük toplantılarınıza, yönetimdeki etkinliğinize ve başarınıza bir göz atın!

İş Kazası Kaderimiz Olmasın

Dr. Resul KURT

(1992 Mezunu, SGK E. Başmüfettişi, İş ve Sosyal Güvenlik Müşaviri)

Türkiye'nin önemli sorunlarından birisidir iş kazası. Maalesef, biz ne yazarsak yazalım, her yıl 1.500–2.000 kişi iş kazasında hayatını kaybediyor. Örneğin 2010 yılında toplam 62.903 iş kazası olayı yaşanmış. Yine aynı dönemde 1.444 kişi iş kazası nedeniyle hayatını kaybetmiş. Ülkemizde her 6 dakikada bir iş kazası olmakta, her 6 saatte de bir işçimiz hayatını kaybetmektedir.

Bu evlerinden çıkan ve çocuklarının geçimlerini sağlamak için çalışmaya giden 4 işçimizin akşamları evlerine dönememeleri anlamına gelmektedir. İstatistikler her 2,5 saatte 1 işçinin iş göremez hale geldiğini açıklamaktadır. İstatistiklere göre, ülkemiz, ölümlü iş kazalarında Avrupa'da ilk sırayı, dünyada ise 3. sırayı alıyor. En çok iş kazası meydana gelen sektörlerin ise, inşaat, taşımacılık ve madencilik olduğu görülüyor. Bir çok iş kazasının SGK'na bildirilmediği de dikkate alındığında bu sayının daha da arttığı şüphesiz.

İş sağlığı ve güvenliği mevzuatına göre;

a) İşverenler: Risk değerlendirme analizi yaptırmak, makinelere muhafaza takmak, işe uygun makine ve ekipmanları sağlamak, topraklama, havalandırma ve yangın söndürme tesisatı yapmak gibi iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almak, alınan önlemlere uyulup uyulmadığını denetlemek ve işçileri eğitmek,

b) İşçiler: Alınan iş güvenliği önlemlerine uymak, tehlikeli davranışlardan kaçınmak,

c) Devlet: Yasal düzenleme yapmak ve denetlemek, tarafları eğitmek zorundadır.

İş kazalarından dolayı işverenler üç farklı sonuçla karşılaşabilir.

İş kazasıyla ilgili olarak Cumhuriyet Savcıları tarafından ceza soruşturması yapılarak, ceza hukukuna göre sorumlular hakkında dava açılması gerekiyor. Savcılar tarafından suçun türü ve özelliği de dikkate alınarak ceza mahkemesinde sorumluların "**tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu ölüme ve yaralanmaya sebebiyet vermek**"ten yargılanmaları talep edilmektedir.

SGK tarafından işverene rücu davası açılmasıdır. İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, SGK tarafından sigortalıya veya hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, işverene ödettirilmektedir. İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınmaktadır.

Eğer işçilerin sigortalı yapıldıkları günden daha önceki bir tarihte çalışmaya başladıkları tespit edilirse, (sigortalı çalıştırılmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile SGK'na bildirilmemesi halinde) işe giriş bildirgesinin sonradan

verildiği veya sigortalı çalıştırıldığına SGK tarafından tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası ve meslek hastalığı halleri sonucu SGK tarafından yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafın tutarları ile gelir bağlanırsa bu gelirlerin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı sorumluluk halleri aranmaksızın işverene tazmin ettirilmektedir.

Son olarak da, iş kazası nedeniyle sakat kalan işçilerle vefat eden işçilerin ailesi maddi ve manevi tazminat davası açabilecektir. Maddi ve manevi tazminat davalarında da işçiye veya ailesine büyük miktarlarda ödeme yapılabilmektedir.

İşyerlerinde risk değerlendirmesinin yapılması, işçilere iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesi, iş güvenliği uzmanlarının çalıştırılması ve bunların verdikleri görüşlere uygun işlem tesis edilmesi gibi temel iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulması halinde iş kazaları olmayabileceği gibi, işçilerimiz de, işverenlerimiz de sorun yaşamaz.

Hem işçilerin daha güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak, hem de beden ve ruh sağlıklarını korumak için mutlaka iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması gerekiyor.

İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin önlemleri almaları, gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle meydana gelecek iş kazaları, meslek hastalıkları ve hastalıkların sonuçlarını telafi etmekten daha kolay, daha ucuz ve daha insancıldır.

Son olarak, iş kazalarında insanları yasalar değil, işçi ve işverenlerin ihmali öldürüyor. Umarız iş kazalarında ölüm, işçilerimizin kaderi olmaz.

Elektronik Bankacılık Hizmetleri ve Denetimi

Yazar: Seyit Ahmet IŞKIN
(1995 Mezunu, İstanbul Altın Borsası Başkan Yard.)

Tanıtın: Ö. Sefa TÜRKÖĞLU

Günümüzde teknolojinin şekillendirdiği bankacılık sektörü, hizmetlerini ağırlıklı olarak elektronik bankacılık faaliyetleri üzerinden sunmaktadır. İstanbul Ticaret Odası Yayınları arasında çıkan “*Elektronik Bankacılık Hizmetleri ve Denetimi*” başlıklı kitapta; fırsat ve tehditleri ile elektronik bankacılık hizmetlerinin geldiği noktaya dikkat çekilerek bu hizmetlerin kullanımı, yönetimi ve denetimi açısından paydaşlarına yönelik bir farkındalık oluşturmaya çalışılmış.

Kitabın ilk bölümünde; Türk bankacılık sistemindeki teknolojik gelişmelerin seyri, şekillendirdiği ve çeşitlendirdiği bankacılık hizmet kanalları ile teknolojinin bankacılık sistemine etkileri ele alınmış. Kitabın ikinci bölümünde; bankalara yönelik

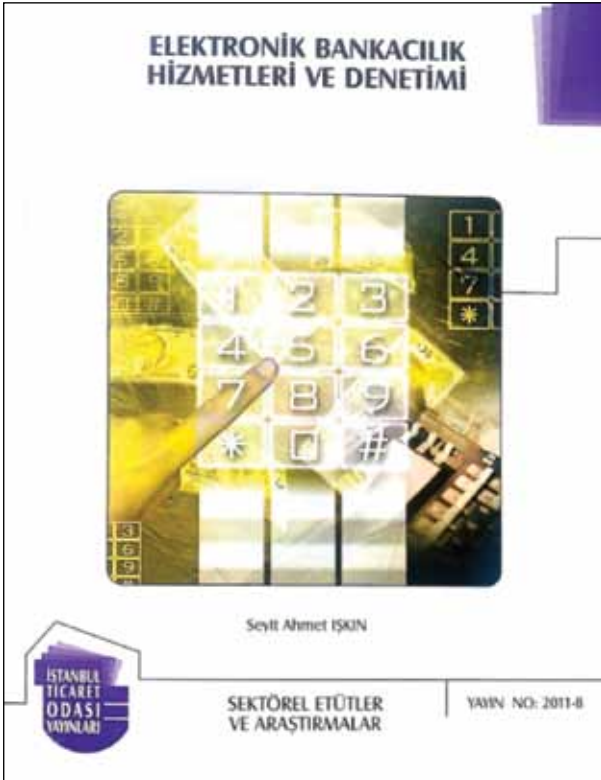
bilgi teknolojilerinin yönetimi konusundaki ulusal ve uluslararası düzenlemelere yer verilmiş. Kitabın son bölümünde ise; elektronik bankacılık hizmetlerinin riskleri, denetiminin gerekliliği ve denetim faaliyetlerinin elektronik bankacılık hizmetlerinin etkinliğine katkısı konularına değinilmiş.

Kitap bu haliyle özellikle elektronik bankacılık hizmetleri yönetimi ve denetimi konusunda bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Bankacılar, Dış Ticaret Firmaları ve Akademisyenler için Uluslararası Ticaret, Yatırım ve Mali Enstrüman Sahtekarlıkları

Yazan: Dr. Ali POLAT
(1995 Mezunu, Kral Suud Üniv. Öğretim Üyesi)

Tanıtım: İsmail ÖZTÜRK

Küreselleşen dünya, artan para-mal akımları, bunlara ortam oluşturan finansal sistem sadece ticaret erbabı için değil aynı zamanda sahtekârlar ve karapara aklayanlar için de oldukça uygun bir zemin oluşturmaktadır. İnternet'in de yaygınlaşması ile birlikte her gün bir öncekinden daha zeki ve karmaşık sahtekârlıklar ortaya çıkmaktadır. Günümüzden daha önceki bir çağda sahtekârlık belki de hiç bu kadar kolay ve yaygın olmamıştır.

Birey ve şirketler faydalarına olan tüm işlemleri güven içinde devam ettirirken, aynı zamanda riskin de farkında olmalı ve herhangi bir sahtekârlığı ifade edebilecek tüm işaretlere karşı da hassas olmalıdırlar. Finansal sistemin işleyişini bozan bu tür durumlar, en iyi hali ile düşünüldüğünde kıt kaynak olan zaman ve insan kaynaklarının verimsiz kullanımı, finansal anlamda da işletme sermayesinin zararlı alanlara yöneltilmesi sonucunu doğurmaktadır. Uluslararası ticaret, yatırım ve mali enstrümanlarla ilgilenen tüm tarafların bu olumsuz sonuçlara katlanmamaları için konu hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

Uluslararası ticaret ve yatırımlarla ilgili mesleki, ticari ya da eğitim amaçlı olarak ilgilenen tüm tarafların bu konulardaki riskleri de bilmeleri gerekmektedir. Bu işlemlerin doğasından kaynaklanan riskler daha çok mevzuat, uygulama vs. bilgilerine kavuşulması ile tabii ki büyük oranda ortadan kaldırılabılır. *Ancak, gerçekte olmayan bir şeyin var gibi gösterilmesi ve bunu meslek edinenlere karşı dürüst tarafların kendilerini savunmaları daha da zor bir konu olmaktadır.* Küreselleşme ve internet teknolojilerinin yayılması ile artık bu alanda da bir sektör oluşmuş, doğru ile yanlış birbirine girmiştir. Bu karmaşanın ciddi anlamda vakit kaybına ve bazen de finansal kayba neden olduğu görülmektedir.

Bu kitap, uluslararası ticaret, yatırım ve mali sahtecilikler konularında doğru ile yanlış ayırt etmeye yarayabilecek bir referans eser niteliğindedir. Bu anlamda hem ithalat ve ihracat işlemlerinde hem uluslararası yatırımlarda piyasadaki uygulayıcıların faydalanabileceği, hem de akademik anlamda istifade edilebilecek bir eser niteliği taşımaktadır.

Kitabın içeriğinde yer alan konular ve onlarca örnek olay ile bir bakış açısı verilmeye çalışılmıştır. Bu bakış açısına kavuşulduğunda kitapta yer almayan benzeri konularda bile daha sorgulayıcı ve farklı bir bakış açısı elde edilebilecektir. Son olarak, bu tür işlemlerde her zaman iki taraf arasında kalan banka ve diğer finansal hizmetler sektörü çalışanları için de faydalı olacak bir eserdir. Kitapta yer alan ana başlıklar şu şekildedir:

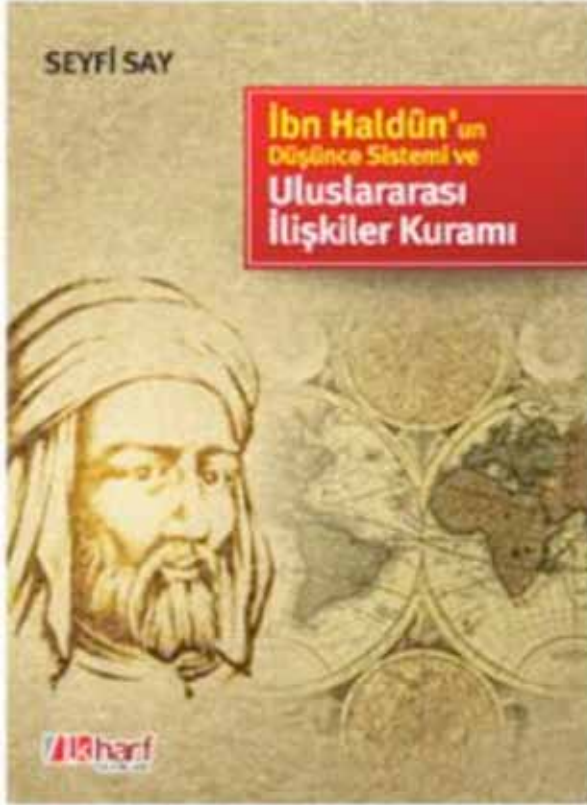
1. *Mali Enstrüman Sahtekârlıkları*
2. *Mali Enstrüman Sahtecilik Modeli*
3. *Sahtekârın Bakış Açısı İle Mali Sahtekârlıklar*
4. *Şeker Sahtecilikler*
5. *Prime Bank Yatırım Sahtecilikleri*
6. *Genelde Karşılaşılan Sahtecilik İşlemleri, Belgeler ve Örnekler*
7. *Mali Sahtecilikten Korunma*
8. *Gerçek Örneklerle Sahtecilik Olayları*

Kitabın içeriğinde yer alan konular ve onlarca örnek olay ile bir bakış açısı verilmeye çalışılmıştır. Bu bakış açısına kavuşulduğunda kitapta yer almayan benzeri konularda bile daha sorgulayıcı ve farklı bir bakış açısı elde edilebilecektir. Son olarak, bu tür işlemlerde her zaman iki taraf arasında kalan banka ve diğer finansal hizmetler sektörü çalışanları için de faydalı olacak bir eserdir.

İbn Haldun'un Düşünce Sistemi ve Uluslararası İlişkiler Kuramı

Yazar: Seyfi SAY

(1986 Mezunu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Uzman)

Tanıtım: Gültekin ÖZTÜRK

İbn Haldun'un, sadece düşünce tarihindeki rolü açısından değil, günümüze uyarlanabilen, bir başka deyişle çağdaş nitelik taşıyan bilimsel yaklaşımları dile getirebilmiş olması bakımından da Batı Dünyasında önemsenen az sayıdaki Müslüman düşünürlerden biri olduğu bilinmektedir. Buna bağlı olarak Türkiyede de düşünüre yönelik canlı bir ilginin varlığını sürdürmekte olduğu görülüyor. Ancak ülkemizde yapılan düşünürle ilgili bilimsel çalışmaların en azından kapsam ve muhteva itibarıyla çok fazla özgün olmadıkları, Batıda daha önce çalışılmış konuların yeniden üretilmesi anlamına geldikleri gözlemlenmektedir. Bu noktada elinizdeki çalışmanın ayırıcı özelliği, Batıda sadece makale

düzeyinde ve çok dar bir çerçevede ele alınmış bir konuyu kapsamlı bir araştırmaya dönüştürmüş olmasıdır. İkinci olarak, bu çalışmanın, İbn Haldunla ilgili önceki çalışmalarda yapılmış bazı hataları da tartışma konusu yaptığı görülmektedir.

Bu yönüyle, sadece Uluslararası İlişkiler uzmanlarının değil, aynı zamanda, düşünürün bilim anlayışı, felsefi yaklaşımı, sosyolojik yöntemi, ekonomi teorisi ve siyaset kuramına ilgi duyanların da yararlanabileceği bir araştırma niteliğini taşımaktadır.

Tadımlık Yazılar

Yazar : Dr. Mahmut DEMİRKAN

(1987 Mezunu, THY, İnsan Kaynakları Koordinatörü)

Yayınevi: Fide Yayınları,
İstanbul
ISBN: 9789944432474
Yayın Yılı: 2012
Sayfa Sayısı: 192

Tanıtım: Sezai KAYA

“Dr.Mahmut Demirkan'ın tadımlık yazıları, kendi yönetim deneyim ve tecrübelerinin ürünüdür. Yönetim fonksiyonunun anahtar konu ve kavramlarını, yönetim süreçlerinde yaşanmakta olan temel sorunları ve çözüm önerilerini, teorik çerçeveden de uzaklaşmadan kısa ve özlü bir biçimde açıklamaya çalışıyor.

Bu bakımdan kitap, yönetim yetkisini kullanmak durumunda olan her seviyedeki yöneticiye ve özellikle de yönetici adaylarına bir rehber ve el kitabı niteliği taşıyor. Yönetenler ve yönetmeye talip olan herkes, burada kendi deneyimleri için mutlaka bir şeyler bulacaktır”.

